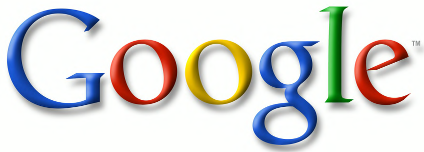

Boesch - De Apollonii Rhodii elocutione.

DE APOLLONII RHODII ELOCVTIONE.

DISSERTATIO INAVGVRALIS
QVAM
AD SVMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES
RITE CAPESSENDOS
CONSENSV ET AVCTORITATE
AMPLISSIMI PHILOSOPHORVM ORDINIS
IN
ALMA LITTERARVM VNIVERSITATE
FRIDERICA GVILELMA BEROLINENSI
SCRIPSIT

GEORGIVS BOESCH
ILFELDENSIS.

PROMOTIO SOLLEMNIS HABEBITVR:
DIE XXIII. MENSIS SEPTEMBRIS 1908.

De dissertatione probanda ad philosophorum ordinem rettulerunt
Udalricus de Wilamowitz-Moellendorff et Guilelmus Schulze.

Göttingen 1908.
Druck der Dieterich'schen Univ.-Buchdruckerei
(W. Fr. Kaestner).

MATRI PATRISQUE M.

PIETATIS ERGO.

ut Rzachius Hesiodea, Maassius Aratea[1]) permulta, alii nonnulla ex aliis poetis: III, 1 *ἀνήγαγε κῶας Ἰήσων Μηδείης ὑπ' ἔρωτι* sumpta esse ex Mimnermo, fr. 11 B[4] vidit Kaibelius[2]); de verbis cum Philita congruentibus egit Knaackius[3]), cum Phanocle Leutschius[4]). Quam multa autem cum aequalium carminibus congruant, cognosci potest ex eis, quae Gerckius in Mus. Rh. XLIV p. 137 ss. congessit, ex quibus cum non semper perspiciatur neque ullo modo semper certo perspici posse videatur, ususne sit Apollonius Theocriti et Callimachi verbis an illi eum secuti sint, tamen plerumque Apollonium illorum minorem natu maiorum vestigia pressisse probabile est, cui rei obstant Callimachea, quod equidem videam, exempla nulla[5]), certa tamen Theocritea. Ex magno autem numero eorum, quae Gerckius contulit, multa sunt tollenda: et ea, quae ex communi fonte Homerico orta nihil comprobare possunt, et ea, quae recentiores ex Apollonio sumpserunt, ut ille qui *'Οαριστύν* composuit. Qua ratione si perscrutamur singula quae affert Gerckius verba Theocrito Apollonioque communia, pleraque habent exempla Homerica, restant *ἰνδάλλοντο* Ap. I, 1297; Theocr. *Διοσκ.*, 39; *βριθόμενος* III, 1398, Theocr. *'Αίτης*, 33; *μοχθίζοντες* IV, 192; Theocr. *Θαλ.*, 48; quae verba Homero quoque usitata alium modo versus locum tenent eaque de causa levioris sunt momenti.

---

1) addantur liceat haec: Ar. 614 *ἐπιγουνίδος ἄχρις* = Ap. III, 875; *ἐπιρρήδην* Ar. 191, 261; Ap. II, 640, 847; Ar. 1152 *χαροποῖο σελήνης* ~ Ap. I, 1280 *χαροπὴ-ἠώς*.

2) Herm. 22, 510.

3) Herm. 23, 136.

4) Phil. 12, 66.

5) at comprobare videntur, quae affert Knaackius, P.-W. p. 136 (II, 1).

ὑποφήτης autem, Ap. I, 1311, Theocr. Ἀΐτης 116, iam apud Aratum in fine versus legitur; tamen hic Theocritum Apollonio usum esse e sententiarum argumento concluditur. Simili deinde ratione e versibus allatis multi segregari possunt. Quae quamquam omnia congerere editionis Apollonianae est, cui recentiorum quoque imitationes addendae sint, tamen nonnulla addere huic capiti institui, quibus, quot ex poetis Apollonii elocutio penderet, perspiceretur.

Iliadis parvae fr. 6 K. traduntur haec verba: *Ἄμπελον ἣν Κρονίδης ἔπορεν οἱ παιδὸς ἄποινα χρυσείην, φύλλοισιν ἀγανοῖσιν*[1]) *κομόωσαν κ. τ. λ.*; quibus cum verbis conferendus Argonauticorum versus III, 928 *αἴγειρος φύλλοισιν ἀπειρεσίοις κομόωσα*; Homerus enim hanc verbi *κομᾶν* abusionem nondum admisit[2]); cf. *Θ* 42, *Ν* 24: *ἐθείρῃσιν κομόωντε.*

Hymnos quoque Homericos Apollonius dignos ex quibus hauriret, existimavit; quod paucis exemplis allatis satis comprobatur.

h. Hom. XXXII, 18 *σέο δ' ἀρχόμενος κλέα φωτῶν ᾄσομαι ἡμιθέων* et

Ap. I, 1 *Ἀρχόμενος σέο Φοῖβε, παλαιγενέων κλέα φωτῶν μνήσομαι* inter se cohaerent[3]);

item h. Ven. 293 *δείματι παλλόμεναι* ∾ IV, 752;

ἀρθμός h. Merc. 524; Ap. II, 755;

---

1) quid pro corrupto *ἀγανοῖσιν* scribendum sit, dubium.

2) crediderim igitur ex eodem fonte manasse metaphoram, qua usus est hymni in Cer. auctor 453/454.

3) *κλέα φωτῶν* pro Homerica formula *κλέα ἀνδρῶν Ι* 189, 524; *Θ* 73, in qua *κλέᾰ* ex *κλέᾱ* correptum est, ab Ap. quasi ignorantia Homerici dicendi generis desumptum esse Wackernagelius in schol. h. 1904/05 habitis demonstravit; auctorem autem depravationis hymni illius poetam fuisse, e versu allato elucet.

βρίμη h. XXVIII, 10; IV, 1677 eodem versus loco;
ἐγκλιδόν h. XXIII, 3; I, 790; III, 1008;
πολυπότνια h. Cer. 210; Ap. I, 1123 al.

Empedoclis quoque philosophi vestigia Apollonius pressit. Emped. fr. 138 D *χαλκῷ ἀπὸ ψυχὴν ἀρύσας* (quae verba Kinckelius p. 72 inter incertae sedis fragmenta affert; sed cf. Emped. fr. 143). Apollonius enim cum III, 1015 Medeam libentem Iasoni si postulavisset, animum donaturam fuisse dicit:

καί νύ κέ οἱ καὶ πᾶσαν ἀπὸ στηθέων ἀρύσασα
ψυχὴν ἐγγυάλιξεν,

illius verba quin exprimat haud dubium videtur. Aliis quoque testimoniis Apollonium Empedoclis *ἔπη* legisse et usurpasse comprobatur: Emp. fr. 136 D *ἀκηδείῃσι νόοιο* = Ap. Rh. III, 298; fr. 35 ∾ IV, 676 ss; eodem versus loco ponuntur vocabula *μετάρσιον* (fr. 35, 9; III, 1263); *σεληναίη* (fr. 43, 1; IV, 264); *ῥάξις* (fr. 112, 11 *εὐηκέα ῥάξιν*; IV, 1184 *νημερτέα ῥάξιν*), quae omnia non sunt Homerica (cf. p. 35 et 47).

Ex Eumelo deinde illum sumpsisse non solum verba sed etiam versus nonnullos animadvertit schol. III, 1373: *οὗτος καὶ οἱ ἑξῆς στίχοι εἰλημμένοι εἰσὶ παρ' Εὐμήλου, παρ' ᾧ φησι Μήδεια πρὸς Ἴδμονα* (Par. *Ἰάσωνα*); quanta autem his verbis habenda fides sit, diiudicari non potest, praesertim cum e reliquis Eumeli fragmentis rarissimis unum tantum locum Apollonio similem videamus: Eum. fr. 28 K *ὁ δ' ᾤχετο Κολχίδα γαῖαν* et Ap. I, 174 *μέγα δ' ἵετο Κολχίδα γαῖαν*. Neque magis probabile est Ap. cum II, 606 *εὖτ' ἄν τις ἰδὼν διὰ νηὶ περήσῃ* scriberet, meminisse Panyassis verborum fr. 15 *θοοῖς διὰ ποσσὶ περήσας* (cf. I, 9). Maiore autem probabilitate hoc contendimus Antimachi quoque vestigia Apollonium secutum

esse. De Antimachi autem arte, quamquam vel a Platone probata, nos quidem cum pauca cognoscere possimus, hoc proprium Antimachi esse videmus, quod creberrime versus spondiacos ponit, ita ut e. gr. ex quinque versibus fr. 19/20 quattuor sint *σπονδειάζοντες*; quot autem Ap. eiusmodi versus adhibuerit constat. Ex Antimacho deinde singularem illum particuli *τόφρα* usum relativum sumpsisse videntur recentiores poetae, cuius exempla apud Apollonium exstant duo; III, 808 *ἵετο δ' ἥ γε | φάρμακα λέξασθαι θυμοφθόρα, τόφρα πάσαιτο*; IV, 1487 *ὃ σ' ἑῶν μήλων πέρι, τόφρ' ἑτάροισιν δευομένοις κομίσειας*, — *κατέπεφνεν* (cf. A. P. IX, 242, 7 *τόφρ' ὁ γεραιὸς | πλώσῃ*). Eodem enim versus loco Antimachus fr. 3 pro *ὄφρα* posuit *τόφρα*:

ἄντρον ἐνὶ σκιόεν [1]) *τευμήσατο, τόφρα κεν εἴη.*

Ant. fr. 35 et Ap. I, 1235, III, 238, 1160 initio versus vox *λέχρις* legitur, quae cum nusquam nisi his locis exstet, ex Antimachi glossarum copia ad Apollonium venisse videtur, haud aliter ac vox *ἔδεθλον*, quae et Ap. IV, 331 et Antim. fr. 28 versum concludit; ex Antimacho Lycophro quoque hanc vocem sumpsisse videtur, qui alia quoque nonnulla illi debet [2]).

Veterum lyricorum vestigia nulla fere [3]), quod nos quidem, quibus tam pauci illorum versus traditi sint

---

1) *σκιόεν* quam postulamus sententiam praebet; *ἐνὶ* cum *τευμήσατο* coniungendum.

2) id quod ex Scheerii indice facile cognoscitur.

3) duo hic exempla adscripsit G. Schulze, quorum unum (Sappho 54 Bergk[4] ∼ I, 538) manifestam demonstrat imitationem, alterum (Alcm. 7 *ἁ λίγεια Σειρήν*, IV, 892 *λίγειαι Σειρῆνες*), quamquam alias Sirenes hoc epitheton non habent, levioris est momenti, quia haud scio an casu effecta sit similitudo; (apud Lycophronem 726 *Λίγεια* una ex Sirenibus appellatur).

cognoscamus, in Apollonii versibus inveniuntur; nonnulla iambographorum, quippe quorum sermo prope ad epicum accedat: Archilochi verba fr. 78 *πολλὸν δὲ πίνων καὶ χαλίκρητον μέθυ* Apollonii imitatione effingunt I, 473 *πῖνε χαλίκρητον λαρὸν μέθυ*; atque ad II, 127 *πολλ' ἐπιπαμφαλόωντες* schol. Par. animadvertit *κέχρηται τῇ λέξει καὶ Ἱππῶναξ καὶ Ἀνακρέων.*

Ceterum talia invenire, quae ex lyricorum vel tragicorum verbis sumpta esse pro certo comprobari potest, difficile est, quia etsi permulta similia reperiuntur, tamen aut poetarum sermonis communia[1]) fuisse statuendum est, aut una ex origine orta esse quin credamus facere non possumus. Rem enim ita se habere in voce *περίδρομος* pro certo sumam, quae eadem significatione passiva — habet enim alias; cf. *E* 726, 728; *B* 812; Theogn. 581 - induta exstat Eur. fr. 1083 N *κοίλη γὰρ ὄρεσι περίδρομος τραχεῖά τε* (sc. *γαῖα*) et Ap. III, 1085 *περίδρομος οὔρεσι γαῖα.*

Quibus exemplis congestis quot poetas Apollonius imitatus sit, hoc est, quot ad poetas studia illius pertinuerint, cognosci potest. Tamen etiamsi plura quam nos legimus fragmenta poeseos Graecae tradita essent, numquam hac via illud efficeremus, id quod est efficiendum de elocutione poetae alicuius epici disserenti, ut demonstraremus, quomodo ipse poeta epicam illam hereditate acceptam elocutionem commutaverit, novaverit, ditaverit. Quicumque enim operam dat ut vetusta et aliena a cotidiano sermone elocutione in carminibus scribendis utatur, facere non potest, quin traditam

1) e. gr. vox *καλλίναος* Eur. Alc. 589, Med. 835; Ap. I, 1228; minime enim imitationis speciem prae se fert. Qua de re plura infra p. 48 s.

illam elocutionem suae ipsius linguae auctoritate commotus transformet et analogiae quam dicimus vi adductus sive formis sive verbis novatis locupletet, quia semper et novae res novas postulant voces et mens humana novas profert notiones. Itaque si unumquemque poetam perscrutantes hoc quaesiverimus, quibus in rebus, deinde qua de causa recedat ab Homero, quantopere pendeant epici quoque Graeci ex suorum temporum condicionibus videbimus, quamvis magna fuerit vis Homerici sermonis, „die Macht der konventionellen epischen Sprache, die aller Zeit zu spotten scheint“ [1]).

Cum autem eisdem fere viribus hanc epicae elocutionis commutationem effectam esse cognoscamus, quas valentes videmus etiam in universae Graecorum linguae evolutione, ut nostrae aetatis vocabulum adhibeam, vicissim ex hac in unius poetae sermonem quaestione haud scio an lucri aliquid ad universam linguam cognoscendam apportetur.

Sane hoc ne obliviscamur cavendum: quantum Apollonii elocutio ab Homerica differat [2]), cum facile cognosci potest, tum levioris scire nobis momenti est, nisi causas recedendi perspicere conabimur. Illud autem ut demonstrarent operam dederunt viri docti nonnulli; ut hoc, quod equidem videam, adhuc nemo.

Quaecumque igitur ad usum verborum, h. e. *ῥημάτων* Apollonii pertinent, tractare aggrediar [3]).

---

1) v. Wilamowitz, Kultur der Gegenw. VIII, 1, p. 217.

2) G. Hermann, Opusc. II, 36: „tantum abest, ut Ap. Rh. Homerum utique sectetur, ut eius oratio ab Homerica mirum quantum discrepet; de qua re qui plura, quam quae obiter inspectis utriusque poetae carminibus ocurrerint, afferre velit, satis magnum possit librum conscribere“.

2) Ex librorum, quibus omnino in hoc opusculo conficiendo usus

CAPUT I.

DE VERBORUM FORMIS ET VI AB HOMERI USU RECEDENTIBUS.

§ 1. Cum apud Homerum non pauca legamus verba, quorum vel praesentis modo vel aoristi, certe non omnium temporum formae exstant, non mirum videatur, quod poetae qui Homerico sermone usi sunt, ceteras formas persaepe suppleverunt. Ac primum quidem aoristi formas verborum, quorum praesentia tantum habet Homerus, Apollonius finxit has:

ἀθερίξαι I, 123; II, 477; *ἀθερίσσαι* II, 489. Utramque huius epici verbi formam adhibuerunt Apollonium secuti Dion. Per. 997 et Manetho 2, 282.

ἐλέηραν IV, 1308; verbi *ἐλεαίρειν* aoristus nullo loco nisi hoc legitur, cum iam Homerus ceteras formas a verbo *ἐλεεῖν* semper usitato derivatas usurpaverit. Qua in re id, quod saepe fieri solet, videmus: imitatorem excedere exemplum.

ἐρύθηνε I, 791; III, 682; IV, 474. Quae activi forma ad Hom. *ἐρυθαίνομαι* referenda invenitur Orph. Arg. 228 Ab., cum medium alii quoque epici recentiores adhibuerint pro usitatis formis verborum *ἐρυθραίνομαι*, *ἐρυθριάω*, *ἐρεύθομαι*. Cum autem Wilamowitzius verbum *ἐρεύθειν* a Bacchylide (XII, 152 *ἐρ⟩ευθε-αἵματι γαῖα*) et Hippocrate (de mul. morb. II, 302 *τὸ πρόσωπον*

---

sum, numero afferam: Stephani Thesaurum; M. Konstantinidis, *Μέγα Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης*, Athenis 1901—1907; Veitch, Greek verbs irregular and defective. Oxf. 1879.

ἐρεύθει) medii vi usurpatum esse adnotaverit, haud scio an I, 791 ἡ δ' ἐγκλιδὸν ὄσσε βαλοῦσα | παρθενικὰς ἐρύθηνε παρηίδας et III, 682 ὣς φάτο· τῆς δ' ἐρύθηνε παρήια intransitivum illum usum ad epicum verbum Apollonius transtulerit; at IV, 474 activam habet vim.

Futurum deinde formavit Ap. ἀλαλκήσουσιν II, 235 ab aoristo epico ἄλαλκε progressus, ut inter se cohaerentes multas videbat formas, e. gr. ἔσχον, σχήσω; ἤκαχον, ἀκαχήσω.

Perfecti denique formam quam legimus II, 53 θῆκε κάροιθε ποδῶν δοιοὺς ἑκάτερθεν ἱμάντας | ὠμούς, ἀζαλέους, πέρι δ' οἵ γ' ἔσαν ἐσκληῶτες, quamquam nullo loco nisi hoc exstat, tamen ab Apollonio non novatam sed e vetere quodam poeta sumptam esse crediderim, quae tantopere antiquitatis effigiem prae se ferat. Cuius formae similes sunt Homericae τεθνηώς, τεθνηῶτες et Hesiodea ἑστηώς Th. 519, quam Ap. saepius imitatus est, II, 49, 193; III, 1384. Eiusdem autem verbi σκέλλειν perfecti usitato more derivati formam praebet Ap. II, 201 πίνῳ τέ οἱ αὐσταλέος χρὼς ἐσκλήκει, qua cum conferendum est Choer. fr. 4 K ἐσκληκότα κάπνῳ (ἵππων πρόσωπα) et Hippocr. 6, 196 L. (ἐνέσκληκα).

Iam pervenimus ad eas formas, quas Ap. Homericum exemplum secutus mutavit, quia usitatus illarum usus ab epica elocutione abhorrere ei videbatur. Quas cum Rzachius[1]) accurate tractaverit, tamen nonnulla sunt addenda. Verborum ἀτίζειν et νοσφίζειν formas cum σ usitatas Ap. σσ instruxit: ἀτίσσει III, 181; I, 615; νοσφίσσομαι IV, 181, 1108. Eodem autem modo ἀρόσσαι III, 497, ἀρόσσῃς III, 1053 contra Hesiodi auctoritatem

1) A. Rzach: Grammatische Studien zu Ap. Rh. Wien 1878.

(op. 485) formavit, qua de re cf. Rzachium p. 142 disserentem, qui ceteras quoque ab Homero recedentes formas composuit, omisso *κιέσας* III, 1335.

Eiusdem ordinis sunt perfectum *ἠερμένον* II, 171 (Hippocr. 8, 280 L. *ἤρται*; *ἄωρτο Γ* 242) et littera *η* amplificatae formae v. *ἀέξω*, *ἀεξηθέντι* II, 511 et *ἀεξήσεσθαι* III, 837, quae de v. *αὐξάνω* derivatae erant communes, de v. *ἀέξω* adhuc non usurpatae ab Apollonii temporibus epicae poeseos propriae erant; e. gr. Nic., Opp. Hal. V, 464; Nonn. D. XII, 24.

§ 2. *ἀεξήσεσθαι* autem notione passiva usurpatum esse dignum, quod animadvertatur. Nullum enim in Argonauticis futurum in *-θήσεσθαι* cadens invenitur. Cognoverat igitur Ap. has formas ab Homero alienas esse, eaque de causa aspernatus est, haud aliter ac futuri optativum [1]). Ne quis miretur, quod tantula poeta grammaticus observaverit, conferat velim, quae Merkelius proll. p. CLVI de *αἱμυλίοισι λόγοισι* disseruit. Cui exemplo aliud addatur, quo quanta subtilitate imitator perscrutatus et persecutus sit Homerum, eluceat. Ab Homerica elocutione omnino aliena esse adiectiva in *-ικός* cadentia docuit Wackernagelius: inveniuntur in Homeri carminibus nonnulla nomina velut *Ἀχαιικός*, *Πελασγικός*, praeterea *ὀρφανικός* et *παρθενική*; neque haec sunt adiectiva [2]). Itaque ne Apollonius quidem ullum usurpat adiectivum in *-ικός* desinens nisi nomina propria et *παρθενική* mox pro substantivo mox pro adiectivo,

1) Laur. quidem nullum exemplum praebet; itaque haud scio an non recte Wellauerus IV, 1660 *ῥέξοι* receperit. (II, 469 *μογήσοι* non nisi errore explicari potest.)

2) W. Schulze: Zur Gesch. d. lat. Eigennamen p. 418. Qui idem tertium huius modi imitationis exemplum mecum communicavit; cf. K. Z. XXXVIII, 287.

nisus exemplo, ut putabat, Homerico[1]), η 20 παρθενικὴ νεῆνις, I, 791 et IV, 909 παρθενικὴν ἐνοπὴν ἐβιήσατο φόρμιγξ[2]). Ceterum ne Aratus quidem talia adhibuit adiectiva[3]), cum Callimachus, qui omnino maiore libertate in epico sermone formando usus sit, nonnulla admisit, perrara in hymnis: IV, 173 βαρβαρικός; VI, 63 δεσποτικός; παρθενικαί pro subst. IV, 298; V, 34; VI, 118. Qua re haud scio an bene confirmetur sententia, quam protulit optimo in libro de Singularis et pluralis usu scripto (Lipsiae 1907) Curtius Witte, qui postquam Apollonium Homeri usum pluralis poetici, qui dicitur, accuratissime secutum esse demonstravit, disserit haec: „Das Werk des Apoll. ist geschrieben auf Grund der umfassendsten Einzeluntersuchungen über Homer und seine Sprache; auf Grund von philologischen Untersuchungen, an die bis auf den heutigen Tag noch kein Moderner gedacht hat. Daß Ap. selbst alle diese Untersuchungen geführt haben sollte, bevor er an die Ausführung seines Werkes ging, darf wohl für ausgeschlossen gelten". Quae sententia una ex parte adiectivorum illo usu certis argumentis affirmari potest.

Simili re observata editorum errorem, qui ex Brunckii temporibus in editionibus Apollonianis invenitur, sustuli. I, 103 legitur Πειρίθῳ ἑσπόμενον κοινὴν ὁδόν. Nec Homerus neque ceteri Apollonio antiquiores neque ipse Ap. umquam vocabulum κοινός adhibuerunt; epicum ξυνός. Deinde κοινὴν ὁδὸν ἕπεσθαι plane absurdum est et, quod postulamus, habet Laurentianus,

1) qui locus quomodo intelligendus esset, docuit Schulzius; cf. Kühner II², 232; Delbrück Vgl. Syntax I, 420.

2) ubi causam, cur scripserit Merkelius παρθενίην, non novi.

3) 528 τροπικοί est substantivum.

dum modo pro *κεινὴν κείνην* legimus: „illam", famosam; schol: *γράφεται καὶ κείνην*[1]).

§ 3. At contra usum Homericum formis optativi in *-ντο* desinentibus usus est Ap.: *ναυτίλλοιντο* I, 918; *ἵκοιντο* I, 823; *θηήσαιντο* I, 986; *ἄγοιντο* III, 13; IV, 102, 400; *φράζοιντο* III, 826, cum quattuor modo habeat in *-ατο* cadentes, Homericas *βιῴατο* (*Λ* 467) IV, 1236; *μνησαίατο* (*B* 492) IV, 840, eodem versus loco atque Homerus; *ἀραροίατο* I, 369; *ἀνεχοίατο* I, 1005, quae non nisi his locis inveniuntur.

Participium denique Homericum *λελιημένος* (*Δ* 465, *E* 690, *M* 106) Ap. plusquamperfecti forma *λελίητο* III, 646; 1158; IV, 1007 auxit, quam ex eo imitator Orph. Argonauticorum auctor petivit, haud aliter atque auctor illius carminis, quod Theocr. id. XXV nominatur[2]), 196.

Quae amplificatio cum sit singularis, tamen non vitiosa est, id quod statuendum est de optativi forma *ἀκέοις* I, 765:

---

1) Hic liceat addam, quomodo alios versus duo emendari posse credam.

IV, 996 ss.

οἳ δ' ἀγανῇσιν
Ἀλκίνοος λαοί τε θυηπολίῃσι κιόντας
δειδέχατ' ἀσπασίως

pro *θυηπολίῃσιν ἰόντας* scribendum esse existimem collato versu I, 1179, ubi item de advenientium salutatione dicitur.

IV, 1437 si legimus *ὄσσε δὲ οἱ βλοσυρῷ ὑπέλαμπε μετώπῳ | νηλεές* duas assequimur res: primum *ὄσσε ὑπέλαμπε βλοσυρῷ μετώπῳ* sententiae vix satisfacere videtur; quaerimus enim, quo modo fulgeant oculi. Deinde *νηλής*, etiamsi pro interiectione accipimus, tamen habet aliquid offensionis, quia tam absolutum a cetera viri descriptione positum est. Quae *νηλεές* scribentes levare possumus. (cf. IV, 389 eodem versus loco *μάλα γὰρ μέγαν ἤλιτες ὅρκον | νηλεές*.)

2) Wilamowitzius Bucol. Graeci p. 165: „studia Homerica Apollonii similia"; cf. e. gr. 15 *ἀμ μέγα τῖφος* = Ap. I, 127.

κείνους κ' εἰσορόων ἀκέοις, ψεύδοιό τε θυμόν „illas intuens obmutescas". Homericum enim *ἀκέων* participium esse existimans novam illam formam fingere non dubitavit, qua via ne ullus quidem poeta eum secutus est. Similem per errorem Homericum *ἐκέκλετο* pro imperfecto habens praesens *κέκλομαι* novavit I, 716, II, 693, III, 908, qua in re iterum quantam ille apud posteriores habuerit auctoritatem perspici potest, qui eadem forma saepius usi sint, ut Opp. Hal. III, 311; Orph. Lith. 179 Ab. Idem, quia *ἔμμορε* (*A*, 278 et al.) aoristi formam existimabat, II, 4 et IV, 42 *ἔμμορες* posuit [1]).

Iure autem fieri credam, si contra has formas nonnullae ponuntur, quas congruentes cum Homerico usu usurpavit Apollonius, quamquam e. gr. a tragicis non recte adhibitae erant. Luculenter enim ex illius usu cognosci potest bene illum novisse *ἴαχον*, (*ἔ*)*κιον*, *ἔκλυον* aoristi munere apud Homerum fungi.

Nihil autem certi de forma *ἀηθέσσω* IV, 38 dici potest. Cum enim Ap. *ἀήθεσσον* *K* 493 pro imperfecto habuisse videatur, mirum est cur ipse I, 1171 *ἀήθεσον*, non *ἀήθεσσον* posuerit.

Quibus formis tractatis restant duo ordines: uno continentur eae, quas Ap. ex epica vel poetica elocutione, altero, quas ex usitato sermone recepit. Prioris sunt hae:

aoristi verborum: *ἀλεγύνω* Emped. fr. 137 D; I, 394 et al.

λαχαίνω III, 222; Lycophro 624.

μοιράομαι IV, 1533; Aesch. Sept. 889;

praesentia verborum: *ὀχλίζω* I, 402; *τερσαίνω* IV, 607; Lycophro 390; perfectum *μεμαρπώς* Hes. op. 204; verba

1) Rzach l. l. p. 128—130.

autem quae alteri ordini tribuuntur, cum enumerare omnia longum atque inutile sit — magnus enim illorum numerus —, duo tantum formae afferantur, quibus Ap. voces ceteroquin usitatas ditavit:

III, 168 ἥρωες . . . ἐν ποταμῷ καθ' ἕλος λελοχημένοι ἠγορόωντο,

(III, 617 μίμνον . . λελοχημένοι); quod perfectum λελοχημένοι ab Apollonio novatum est ad exemplum Hom. λοχήσασθαι „se in insidiis collocare" (δ 388); nullum enim praeter Homericos invenire potui locum nisi Anth. Pal. VII, 717, 4, ubi huius vocis medium (λοχησάμενος), nullum nisi Apollonianos, ubi perfectum exstet. Idem dici potest de perf. βεβιημένοι III, 1249, IV, 1392 quod imitatus est Opp. Hal. I, 224.

§ 4. Altera deinde formarum quaestio de verbi generibus est, simplex si de passivo, difficilis si de activo medioque agitur. Novavit enim ipse Ap. passiva pauca. Hom. *H* 302 legimus

ἠδ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ἀρθμήσαντε „amicitia discesserunt coniuncti". Talem enim significationem inesse voci ἀρθμήσαντε manifestum est, collatis eiusdem stirpis vocibus ἀρθμός (h. Merc. 524; Aesch. Prom. 191; Ap. Rh. II, 755) et ἄρθμιος (π, 427; Hdt. VII, 101, IX, 9). Ap. autem I, 1344 Telamonem et Iasonem iracundia pacata rursus se coniunxisse dicit: ἦ ῥα, καὶ ἀρθμηθέντες, ὅπῃ πάρος, ἑδριόωντο; adhibet igitur ἀρθμηθέντες eadem fere notione atque Homerus ἀρθμήσαντε, passiva verbi vi adductus aut quia haud scio an illo loco Homerico legerit ἀρθμηθέντε.

IV, 156 ἡ δέ μιν ἀρκεύθοιο νέον τετμηότι θάλλῳ — — ῥαῖνε κατ' ὀφθαλμῶν, ubi τετμηότι aliter ac „secto" interpretari nemo potest neque indicare, quo modo Ap. hanc huic formae notionem tribuere potuerit, de

qua Buttmannus [1]) dicit: „ein alexandrinisches Wagestück ist bei Ap. Rh. τετμηότι in passivischem Sinne“. Si tamen qua via ad hanc monstruosam formam Ap. venerit, perscrutari conamur, conferendae sunt similes Homeri formae [2]), κεκαφηώς, τετιηώς, κεχαρηώς, βεβαρηώς, τετληώς, πεπτηώς, κεκμηώς, quae omnes intransitivam quam dicimus vim induunt. Ex quibus facile tres formae pro passivis sumi possunt, τετιηώς, κεχαρηώς, βεβαρηώς. Et iam apud Homerum τετιηώς a τετιημένος loco motum esse videmus, cum illius formae nullum exemplum in Odyssea, sex in Iliade (*Ι* 13, 30; 695; *Λ* 555 = *Ρ* 664, *Ω* 283), huius sex in Od., tria in Iliade inveniantur, atque cum singularem formam κεχαρηότα *Η* 312 legamus, in hymnis recentissimis, Cer. 458 et VII, 10 invenimus formas κεχάρηντο et κεχαρημένοι [3]). Quocum bene convenit, quod Ap. nullas nisi passivas formas (κεχαρημένος I, 1104, τετιημένος III, 491; IV, 1250; II, 864) adhibet. Qua in re eandem illam vim cognoscimus, quae omnibus temporibus in linguis deprehenditur hoc efficiens, ut formas exaequet cum notionibus [4]). Tertium autem verbum, βαρεῖν, quin Ap. transitiva significatione ex usitato illius aetatis sermone bene noverit, dubitari vix potest, quod ab Hippocrate VII, 578 L et postea crebro a multis scriptoribus adhibitum est (Dio Cass. 46, 32; Luc. dial. m. 10, 4; κατα-

---

1) Gr. Spr. II, p. 298.

2) quas idem Buttmannus collegit, l. l. I, 416.

3) κεχαρήσεται *ψ* 266 aoristi, ut ita dicam, futurum huc non pertinet, id quod ex Ο 98 κεχαρησέμεν cognosci posse adnotavit G. Schulze.

4) qua de re Paul, Prinzipien der Sprachgeschichte, § 180 ss.

gularibus obsoletisque vocibus notiones exprimit usitatas, usitatis adductus formis illas quoque voces novis instruit; nam *ἐκπλήττω*, *ἐρείδω*, *ἐρυθραίνω*, *θερμαίνω* eandem atque illa verba significationem habent. Ceterum haec transitiva activa ex intransitivis mediis novandi facultas praesertim posteriore Graecorum linguae aetate erat permagna [1]).

Plane autem aliter res se in voce *αὐγάζειν* habet, cuius medium Hom. pro eo quod est videre usurpat (Ψ 458 *ἵππους αὐγάζομαι*) sicut Ap. I, 155, II, 680, *καταυγάζομαι* eadem vi IV, 1248 (A. P. IX, 58, 2; *ἐπ-* A. P. IX, 58, 8; XII, 91, 5), quam notionem apud tragicos, Lycophronem, Callimachum activum habet. At Ap. I, 1231 *πρὸς γάρ οἱ διχόμηνις ἀπ' αἰθέρος αὐγάζουσα βάλλε σεληναίη* (cf. *H* 421 *ἠέλιος προςέβαλλεν ἀρούρας*) et III, 1378 *ἀστὴρ-ὅλκον ὑπαυγάζων* videndi potestas locum cessit notioni splendendi. Quam crebro invenimus apud recentiores, qui *κοινήν*, quam dicimus, linguam scribunt [2]): e. gr. Lev. XIII, 24, 25, 26; Sir. 43, 13; II Cor. 4, 4; *ὑπαυγάζω* Luc.; Polyaen.; Philostr.

§ 5. Ultima denique huius de verbi generibus quaestionis parte de illis verbis, quae generibus quasi permutatis usurpavit Ap., agetur.

IV, 1482 *κιχησέμεν* inf. fut. activi legitur pro Homerico futuro *κιχήσεσθαι* (aor.: *κιχήσατο*), quae medii formae ab aliis quoque poetis usurpatae sunt multis; invenit tamen Ap. quoque imitatorem, qui aoristum *ἐκίχησα* fingeret, Opp. Hal. V, 116. Quae forma ut gigneretur, *κιχάνω* et *ἔκιχον* alicuius momenti fuisse verisimile est, quia poeta et *κιχάνω*, *κιχάνομαι* et *ἔκιχον*,

---

1) cf. W. Schmid, Der Atticismus IV, p. 713 s.

2) Hodie quoque eadem notione indutum v. *αὐγάζω* a Graecis usitatum esse indicant lexica.

ἐκιχησάμην adhibitas esse videbat eademque ratione formae κιχήσομαι addidit κιχήσω.

Persaepe autem factum esse, ut cum tali modo unius verbi formae inter se concinnae redderentur, tum activa futura depellerent media, multis Hatzidakis exemplis allatis demonstravit [1]).

Arat. phaen. 372: οἶά τε πολλὰ

ἑξείης στιχόωντα παρέρχεται αὐτὰ κέλευθα,

positum est στιχόωντα eadem vi praeditum atque Homericum ἐστιχόωντο, i. e. vi ingrediendi. Cuius versus initium Ap. I, 30 (φηγοὶ) ἑξείης στιχόωσιν ἐπήτριμοι imitatus notionem verbi ita mutavit, ut sit ordine stare, non iam ordine ire; quo cum usu cfs. Arat. 191 ἀστέρες οἵ μιν (Κασσιέπειαν) πᾶσαν ἐπιρρήδην στιχόωσιν, „stellen". Illum autem Arati usum imitatus est Moschus Εὐρ. 142. οὔτε τι ταῦροι ἐν πόντῳ στιχόωσι. Quibus in formis novandis v. στείχειν aliquid valuisse facile tibi persuadeas. Ac simili ratione explicari posse videtur, quod Ap. pro Homeri v. ἑδριάομαι III, 170 (ἑδριόωντες, sedentes) ἑδριάω usurpavit, sicut Theocr. Πτολ. 19 ἑδριάει; auctoritas enim verborum ἐφ-, παρ-, συνεδρεύω hoc efficere poterat.

II, 332: ἀλλ' εὖ καρτύναντες ἑαῖς ἐνὶ χερσὶν ἐρετμὰ activi usum verbi καρτύνειν, cuius medium Hom. adhibuerat (ἐκαρτύναντο φάλαγγας), facile intellegas, si verbum κρατύνειν respicias. Vocis πεμπάζειν activum, quod in Argon. II, 995, IV, 1742 exstat, cum ab aliis tum iam ab Aeschylo Eum. 748 πεμπάζετ' ὀρθῶς ἐκβολὰς ψήφων usurpatum est; id quod de ἀμείβειν quoque dicitur, quae vox iam apud Herodotum V, 72 activa exstat.

1) Einleitung in die neugr. Gram. p. 175; G. W. Schmidt, De Fl. Jos. elocutione p. 445 s.

Activi autem formae *τεκταινέμεν* III, 592, *τεκτήναντες* II, 381 sunt illarum, quae ante Apollonii tempora nusquam, postea crebrius inveniantur [1]) (Sext. adv. phys. 2, 282; Phal. ep. 13, 71; in carminibus A. P. VI, 80, 2 Agathias; Manetho VI, 496), ita ut Apollonius vetustissimum nobis praebeat testimonium illius usus, quem linguae *κοινῆς* proprium fuisse videmus. Qua aetate saepe factum esse constat, ut activum pro medio se insinuaret; Hatzidakis [2]) l. l. p. 197: „Eine unmittelbare Folge der Konfusion von aktiven und medialen Formen ist wohl auch das Erscheinen des Aktivums da, wo man früher die Medialform entweder allein oder vorzugsweise gebrauchte". Eiusmodi autem progressus quamquam apud Apollonium nihil nisi primordia nos invenire verisimile est, tamen haec pauca cum posterioribus testimoniis coniungamus licet atque oportet. Quibus rebus recte coniunctis hoc efficimus, ut maximi nobis sint momenti poetae testimonia, ubi pedestris orationis scriptorum paene desunt. Sic usus intransitivus vocis *κλίνειν* I, 452 *κλίνοντος ὑπὸ ζόφον ἠελίοιο* optime congruit cum Polybio (I, 63, 5; III, 93, 7 *ἅμα τῷ κλῖναι τὸ τρίτον μέρος τῆς νυκτός*) et scriptoribus novi Testamenti (Luc. 9, 12; 24, 29) [3]); at Herodotus IV,

1) v. *τεκταίνομαι* passivi quoque munere saepe functum est, e. gr. Ar. Lys. 674; Eq. 462, quae res haud scio an pro sua parte effecerit, ut activum formaretur.

2) cf. Blass Gram. des neut. Gr. p. 187.

3) Hatzidakis l. l. p. 200: „ganz so auch heute: *κλίν' ἡμέρα*", qui hac de re disseruit haec: „Dieser Verwitterung der verschiedenen-Activ- und Medialformen ist es wohl auch zuzuschreiben, daß man seit der nachkl. Zeit die Aktivform der meisten Verba zugleich transitiv oder causativ oder intransitiv verwenden kann". „Schon in der klass. Zeit finden sich solche Beispiele". Ex Apollonio huc referenda sunt *λείπειν* et *τείνειν*.

181 dixerat: *ἀποκλινομένης δὲ τῆς ἡμέρας*, cum Aristoteles et Xenopho illa via recentioribus praeissent.

Media deinde pro activis posita si perscrutamur hoc dignum esse quod animadvertatur videtur, quod Ap. quamquam Graecorum linguae in mediis adhibendis summa erat licentia, tamen omnino non multis ab Homero alienis verbis mediis usus est. Ex quibus usitati sermonis erant media verborum *αἰτέω* (II, 486, 951), *τείνω* (crebro), *φαρμάσσω* (III, 859), *μετρέω* (I, 724): *κανόνεσσι δάε ζυγὰ μετρήσασθαι*; unde recentiores poetae medium receperunt pro eo quoque quod Homero Apollonioque est *πέλαγος, ἅλα μετρεῖν*: Mosch. *Εὐρ.* 157 (quo in carmine saepe Apollonium imitatus est) *τόσην ἅλα μετρήσασθαι*; Dion. Per. 716 *πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι*. Videas, quam bene talibus formis versus claudantur, neque dubium est, quin ea de causa poetis magnopere acceptae nonnumquam activis praelatae sint nulla sententiae ratione facta. Cur enim Apollonius I, 83 *Λιβύῃ ἔνι ταρχύσαντο* et IV, 1500 *γαίῃ δ' ἔνι ταρχύσαντο* medio vocis *ταρχύειν* usus est nisi ob illam causam? (Nonn. D. XXXVII 96; cfs. Qu. Sm. XI, 65 *τρίαιναν ἐπ' ἰχθύσι νωμήσασθαι*) — haud aliter ac si Latini poetae metri causa perfecti infinitivum pro praesentis usurpant. Ceterum hoc quoque demonstrat facultatem diiudicandi, quid valeant verbi genera, iam illa aetate evanuisse. Epicarum autem vocum *κτεατίσσω* et *σκοπιάζω* formae II, 788 *κτεατίσσατο* (Theocr. *Πτολ.* 105 eodem loco *κτεατίζεται*), II, 918 *σκοπιάζετο νῆα* (Theocr. *Κῶμος* 26), quas recentiores quoque adhibuerunt, analogia verborum *κτάομαι* et *σκέπτομαι* vel *σκοποῦμαι* exortae sunt. Veram denique medii vim III, 1032 *ὀρύξασθαι* habet, cum I, 375 *στορέσαντο* explicari non possit; Theocr. *Ὑλ.* 33 *στορέσαντο* „sibi straverunt“. § 6.

Singulares autem Apolloniique propriae sunt medii formae hae:

I, 369 ἵν' εὖ ἀραροίατο γόμφοις (δούρατα), ubi ἀραροίατο positum est eadem notione atque Homericum ἤραρον, quae forma cum plerumque transitivum, tum δ 777, II, 214 intransitivum habet sensum, quae res Apollonium fugisse videtur. Cuius verbi forma ἠρήρειν IV, 947 tertia persona pluralis est, ut II, 65 ᾔδειν, IV, 1700 ἠείδειν. Qua autem via Ap. ad has formas novandas progressus sit, nescio; quales nullo inscriptionum vel papyrorum testimonio nobis traditae sunt, neque ullam in Homeri carminibus analogiam habent. Nisi hoc credideris Apollonium velut imperfecti primam singularis et tertiam pluralis pares esse viderit, sic verbi οἶδα imperfecti tertiam pluralis primae singularis ᾔδειν parem reddidisse. Similem rem in dialecto Delphica factam esse docuit Valaori[1]), ubi tertia pluralis optativi saepe in -οιν desinit. Ut igitur οις οι οιμεν οιτε -οιν sic εις ει ειμεν ειτε -ειν inter se cohaerent.

§ 7. Singulas ab Homericis recedentes formas si perscrutamur, quas omnino Rzachius iam tractavit, exemplis quasi delectis cognosci potest, quae inter Homeri eorumque, qui eum sectantur, elocutionem ratio intercedat. Ac primum quidem epicae elocutionis auctoritate adstrictus formavit Apollonius, Homerum imitando Homerum excedens, ἔλειπτο I, 45, 824, IV, 1244 (ἔδεκτο Hom.) et recepit ex recentioribus poetis: ἔγεντο I, 1141; IV, 1427 (Hes. th. 199, 705); ἑστηώς crebro (Hes. th. 519); δεδαῆσθαι II, 1154 (h. Merc. 483 δεδαημένος); ζείουσαν I, 734 (Call. III, 60 ζείοντα); μεμορμένον IV, 1131 (Lyc. 430; postea forma erat vulgaris); deinde coti-

1) Der Delphische Dialekt, 1901; p. 64.

diani sermonis usum secutus pro Homericis vocibus *τάμνω, χρείω, οἴγνυμι, εὔνησε* adhibuit *τέμνω, χράω* II, 454, *οἴγω, εὔνασε* I, 1155 al., et pro *νοήσατο* ionicam formam *νώσατο* IV, 1409 usurpavit; formam autem *ἀνεύρατο* IV, 1133 quin Ap. non scripserit, haud dubium videtur, quia forma postea adeo pervulgata [1]) facile *ἀνεύρετο* loco movere poterat. Mutandae quoque sunt formae *ἤεσαν* III, 442 in *ἤισαν*; IV, 618 *μετ' ἀνδράσι κεκλήίσται* in *μετ' ἀνδράσιν ἐκλήίσται* (cf. IV, 990) [2]). At forma *ἐξεαγεῖσα* IV, 1686 vetustissimum nobis testimonium illius rei praebere videtur [3]), quam postea crebro [4]) factam esse scimus: augmentum aoristi ex indicativo ceteros in modos se insinuavit. Quo ex usu etiam praesens *κατεάσσω* postea prodiit. Inveniuntur quoque in Hippocratis scriptis eius modi formae, e. gr. *μοχλ.* 3 (II, p. 248, 6 Kuehl.) *κατεαγὲν* omnibus in codicibus legitur; *π. ἀρθρ. ἐμβ.* 14 (II, p. 134, 12 Kuehl.) *κατεαγεῖσα* praebent MV, *κατεηγησα B Γ*. Quibus quamquam genuinas formas loco motas esse facile credideris, tamen Apolloniana illa minime temptanda videtur, quippe quam metrum tueatur. Nam si quis *ἐξᾱγεῖσα* legere velit, nullum habet huius ᾱ testimonium, quia neque *ἐάγην* neque *κατᾱγείη* Ar. Ach. 944 huc pertinent.

---

1) Meisterhans-Schwyzer p. 184; Mayser, Gramm. d. gr. Pap. p. 368 ss.

2) id quod Rzachius quoque vult.

3) Duquesnoy, qui de his verbi *ἄγνυμι* formis egit, (L' augment aux aoristes du verbe *ἄγνυμι*, Paris 1891) Apollonium vetustissimum talis formae testem habet, id quod ex Id. F. Anz. II, p. 106 cognovi.

4) Mayser l. l. 345 ss; Dieterich Unters. p. 212; Hatzidakis l. l. p. 63 s; G. Meyer § 483; Blass Gr. p. 54; cf. § 15, 1.

Usitato denique more formas Homericorum verborum *ἐριδαίνω* I, 89; II, 60, 986 *ἐρίδηνε* (◡◡—◡) (Hom.: *ἐριδήσασθαι* ◡————), fut. *δαμάσσει* III, 353, IV, 1654 (Hom.: *δαμάᾳ*) imitator novavit. Varie ab Homerico exemplo recedunt formae epicorum verborum *ἔδαε* I, 724, III, 529 (Hom.: *δέδαε*) „docebat"; *δασόμεσθα* III, 909 (Hom.: *δαήσομαι*; Ap. IV, 234) „cognoscemus"; *δειδυῖαν* III, 753 (Hom.: e. gr. *δειδιότες*); *μεμόρηται* I, 646, 973 (Hom.: *ἔμμορε*; *εἵμαρτο*), quam formam imitati sunt Nicander al. 229, 213; Leonidas A. P. VII, 466, 7.

§ 8. Hoc loco aliam rem afferam liceat, quae haud indigna quae tractetur videtur esse, usum dico optativi, qualis in enuntiatis secundariis exstat. Quamquam enim in universum modorum usus bene colorem Homericum retinet, tamen haud pauci loci inveniuntur, ubi optativus in eis quoque enuntiatis e. gr. finalibus, quae e praesentis aut futuri formis pendent, positus est.

α) I, 657 ss: *μενοεικέα δῶρα πόρωμεν, — ἵν' ἔμπεδον ἔκτοθι πύργων μίμνοιεν.*

β) I, 797 *κακότητα δὲ πᾶσαν ἐξερέω, — ἵν' εὖ γνοίητε καὶ αὐτοί.*

γ) I, 1003 ss: *ὡς δ' ὅτε δούρατα — ὑλοτόμοι στοιχηδὸν ἐπὶ ῥηγμῖνι βάλωσιν, ὄφρα νοτισθέντα κρατεροὺς ἀνεχοίατο γόμφους.*

δ) III, 291 ss: *ὡς δὲ γυνὴ μαλερῷ περὶ κάρφεα χεύατο δαλῷ, — ὥς κεν ὑπωρόφιον νύκτωρ σέλας ἐντύναιτο.*

ε) IV, 363 ss: *κατὰ πόντον — φορεῦμαι | σῶν ἕνεκεν καμάτων, ἵνα μοι σόος ἀμφί τε βουσὶν | ἀμφί τε γηγενέεσσιν ἀναπλήσειας ἀέθλους.*

ζ) IV, 399 s: *Ἀψύρτῳ μεμάασιν ἀμυνέμεν, ὄφρα σε πατρὶ — ὑπότροπον οἶκαδ' ἄγοιντο.*

η) IV, 534 ss: ὅδε κεύθεται αἴη — πολλὸν ἔνερθεν οὔδεος, ὥς κεν ἄφαντος ἀεὶ μερόπεσσι πέλοιτο.

ϑ) IV, 766 s: καὶ δὲ τῷ εἰπέμεναι τὸν ἐμὸν νόον, ὥς κεν ἀήτας πάντας ἀπολλήξειεν (— μηδὲ τρηχύνοι).

ι) IV, 838 ss: ἀλλ' ὥρη δολιχήν τε καὶ ἄσπετον οἶμον ὁδεύειν, — ὥς κεν ὑπηφῶοι μνησαίατο νόστον ἑλέσθαι.

Ex quibus quattuor (δ, η, ϑ, ι), ubi ὥς κεν positum est, enuntiata ad exemplum Homericum [1]) formata videntur esse. IV, 363 autem optativus quin adhiberetur fieri non poterat, quia ea quae inest sententia: „damit du unversehrt die Proben mit den Rindern und den Erdgeborenen bestehen konntest" alia ratione non exprimi poterat, ita ut optativus quam semper habuerat [2]) praeteriti notionem hic servaret. At quattuor qui restant loci (α, β, γ, ζ) neque Homerica habent exempla neque aliter optativus explicari potest. Itaque hoc nobis statuendum est iam in Argonauticis illum optativi interitum, quem apud Polybium incipientem, apud N. T. scriptores paene perfectum [3]) videmus, praeparari atque ex eo cognosci, quod in illa quoque enuntiata, in quibus, si singula omittimus [4]), ad illam aetatem locum non habuisset, irreperet. Quod ut fieret quamquam forsitan pro sua parte effecerit conscientia quaedam generalis vetustius aliquid vetustisque scriptoribus

1) cf. Weber, Entwicklungsgeschichte der Absichtssätze, p. 44 s.

2) e. gr. *T.* 90 ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι;

3) cf. Blass Gr. p. 224, 225; et dissertationem, quam de optativi usu, qualis in Polybio et Philone exstaret, C. Reikius scripsit, Lips. 1907.

4) quae invenias apud G. W. Schmidt: De Fl. Jos. elocutione p. 406, et Stahl, Syntax des gr. Verbums p. 482: „man wird diesen Gebrauch für Xen. zugeben".

saepius usitatum optativum esse, tamen porro alia est haec res atque si Philo optativo crebrius aequalibus et perverse usus illam formam mortuam esse luculenter demonstrat.

Quibus enuntiatis mere finalibus alia nonnulla addenda sunt, ex quibus idem perspicitur. Sensus igitur finalis enuntiatis inest hisce: I, 338: *ἕλεσθε ὄρχαμον ὑμείων, ᾧ κεν τὰ ἕκαστα μέλοιτο.* IV, 1658: *ἔχετε νῆα —, εἷως κεν ἐμοὶ εἴξειε δαμῆναι,* quae exempla habent Homerica, e. gr. *κ* 431 ss[1]), haud aliter ac IV, 1508 ss: *ἀλλ' ᾧ κεν — μελάγχιμον ἰὸν ἐνείῃ ζωόντων —, οὐδ' ὁπόσον πῆχυιον ἐς Ἅιδα γίνεται οἶμος* (*β* 53.). Pendet deinde enuntiatum secundarium e verbo timendi I, 481 *δείδω, μήπως οὔ μοι ὑποσταίῃ τό γε μήτηρ*; e verbo curandi: I, 490 *φράζεο δ' ὅπκως χεῖρας ἐμὰς σόος ἐξαλέοιο*; quo referendum est etiam III, 179 *πειρήσω δ' ἐπέεσσιν — εἴ κ' ἐθέλοι φιλότητι δέρος χρύσειον ὀπάσσαι* (*Λ* 792.)

Denique in enuntiatis relativis et temporalibus inveniuntur exempla haec[2]):

I, 458 *οἷά τε πολλὰ νέοι παρὰ δαιτὶ καὶ οἴνῳ τερπνῶς ἑψιόωνται, ὅτ' ἄατος ὕβρις ἀπείῃ,* ubi forma *ἀπείῃ* ex Homero sumpta ab Apollonio sine dubio pro optativo habita est.

II, 980 *αἰεὶ δ' ἄλλυδις ἄλλῃ, ὅπῃ κύρσειε μάλιστα ἠπείρου χθαμαλῆς, εἰλίσσεται.*

IV, 1235: *ὅθ' οὐκέτι νόστος ὀπίσσω*
νηυσὶ πέλει, ὅτε τόνγε βιῴατο κόλπον ἱκέσθαι,

quem optativum haud scio an quae latet sententia effecerit: numquam navis rediit ex illo sinu.

1) Monro, Gram. of the Hom. Dial. p. 277 s.

2) Stahl l. l. p. 527 exempla huius usus, quae ante Apollonii tempora inveniuntur, congessit, ex quibus optativum locum habere post enuntatia negativa videre licet.

I, 479 ἄλλοι μῦθοι ἔασι παρήγοροι, οἷσί περ ἀνὴρ θαρσύνοι ἕταρον. Optativum recte explicavit Wellauerus collato loco simillimo IV, 1719 ῥέζον δ' ὅσσα περ ἄνδρες ἐρημαίῃ ἔνι ῥέζειν | ἀκτῇ ἐφοπλίσσειαν: omissa est particula ἄν, velut saepius in Homero, saepius in Arato, cuius exempla collegit Maassius (v. v. 76, 96, 248). Attractionem autem modorum quam dicimus, a Graecis semper usitatam, invenimus apud Apollonium quoque III, 788 τεθναίην αὐτῆμαρ, ὅτ' ἐξανύσειεν ἄεθλον et III, 1112 ἔλθοι — ἄγγελος ὄρνις, ὅτ' ἐκλελάθοιο ἐμεῖο.

Casuum e verbis pendentium usum comparato Homerico si spectamus, hoc est quaerendum num e permultis rebus, quibus Ap. recedit ab Homero, congestis interque se comparatis commune aliquid cognoscatur. Singula enim, quae Linsenbarthius [1]) collegit, nihil habere momenti elucet ex ipso illius opusculo, qui collecta neque digerere neque explicare conatus sit. Collegit tamen summa industria ita ut nihil fere omitteret; qua de causa illius exemplis nituntur, quae sequuntur. § 9.

Ac primum quidem dativi usum, quatenus ab Homerica elocutione abhorreat, inspicientes nihil, si omittimus participii structuram prorsus pedestrem, quae exstat II, 364 περιγνάμψαντι | πολὺς παρακέκλιται — αἰγιαλός, invenimus, quod usitati est sermonis. Nonnulla tamen verba epica ab Homero absolute posita, γηθεῖν, ἠπύειν, δηριάεσθαι, ὁμαρτεῖν more synonymorum χαίρειν, βοᾶν (Xen. an. I, 8, 12; 19), πολεμεῖν, ἕπεσθαι dativum adsciscunt, ut iam apud Hesiodum aliosque poetas. Homericum autem genus dicendi imitans ἀμφί cum dat. pro περί cum gen. ponit IV, 1333 ἀμφὶ δὲ νόστῳ οὔτι μάλ' ἀντικρὺ νοέω φάτιν. Idem Homericum colorem

1) De Apollonii Rh. casuum syntaxi comparato usu Homerico, Diss. Lips. 1887.

ut assequeretur, nonnulla verba simplicia cum dativo locali coniunxit ratione a sua ipsius elocutione plane aliena[1]: ἵημι (IV, 79) πάσσειν (IV, 443) τείνειν (I, 1009; IV, 107), φέρειν (IV, 1391). Talia numquam post Homeri tempora a Graecis dicta poetica esse existimabantur; cf. Call. VI, 131: χὤτις Ἐλειθυίαι τείνει χέρα; apud Homerum exstant huius modi structurae — Monro p. 139 s. — *H* 187 κυνέῃ βάλε et *E* 82 πεδίῳ πέσε; verbi autem τείνειν usus sequitur usum verborum Homericorum πετάσσαι (*Δ* 523 χεῖρε — ἑτάροισι) et ὀρέγειν (*μ* 257 χεῖρας ἐμοί).

Posteriores autem talem dativum e composito verbo pendentem bene noverant ita ut illam structuram eo quoque modo explicare possent, ut poetam pro composito usum esse simplici verbo acciperent; unde alia quoque verba simplicia usurpantes vetusto sermoni appropinquare sibi videbantur, velut Ap. II, 898 Ἀγκαίῳ δὲ πολεῖς ᾔνησαν ἑταίρων verbum αἰνεῖν significatu assentiendi pro ἐπ-, συν-, καταινεῖν posuit. Omnino enim pro magno compositorum progressu simplicium usus vetustatis speciem prae se fert cum apud alios gentes, tum apud Graecos; atque ut crebrius easdem et in atticismo et in Homerica imitatione vires cognoscamus oportet, ita Schmidius (Attic. IV p. 714) inter communia atticismi signa profert hoc: „Verba simplicia treten in die Funktionen von composita ein".

§ 10. Pariter genetivum quoque purum Ap. Homerum superans magis quam sequens crebrius posuit: I, 1183 φυλλάδα λειμώνων φέρον; I, 1196 τήν (ἐλάτην)

---

1) v. κομίζειν, quod L. affert, non huc pertinet, quia IV, 1704 (πολλὰ δὲ Πυθοῖ ὑπίσχετο, πολλὰ δ' Ἀμύκλαις, πολλὰ δ' ἐς Ὀρτυγίην ἀπερείσια δῶρα κομίσσειν) dativi e verbo ὑπίσχετο pendent.

ῥοπάλῳ δαπέδοιο τινάξας; I, 1030 δηιότητος-οἴκαδε ἱκέσθαι; III, 1254 ἆλτο δ' ἀκωκὴ | ῥαιστὴρ ἄκμονος ὥστε παλιντυπές; IV, 598 Φαέθων πέσεν ἅρματος Ἠελίοιο; IV, 728 autem βλεφάρων ἄπο τηλόθι — ἴεσαν legendum; cf. IV, 1188, ubi verba θυέων δ' ἄπο τηλόθι κήκιε λιγνύς eadem caesura separata sunt. Exempla haud multa Homerica invenias apud Monro p. 147 s; qui postquam hunc usum genetivi-ablativi apud Homerum rarum esse, si ceterae linguae indogermanicae compararentur, exposuit, dicit haec: Later poets seem to be more free in this respect (probably because they treated the usage as an archaism, adopted as being poetical); sequuntur testimonia tragicorum.

Aliqua ratione huc pertinet vox ἀτύζομαι c. gen. omissa praepositione posita: II, 635 εἶο μὲν οὐδ' ἠβαιὸν ἀτύζομαι = περὶ ἐμοῦ μὲν οὐδὲν φοβοῦμαι; ut Eur. Tro. 810 ἀτυζόμενος πώλων; fuisse igitur haec structura poeticae ut ita dicam συνηθείας videtur. Ut autem verbum κυνεῖν I, 313 καί μιν δεξιτερῆς χειρὸς κύσεν, cum genetivo coniungeretur, fortasse analogia v. ἅπτεσθαι, ψαύειν effectum est.

Contra, cum Ap. magnum numerum usurpet verborum compositorum vel dativum vel genetivum rarius accusativum [1]) adsciscentium, quae Linsenbarthius p. p. 10; 26; 46; 54 s. congessit, dubium est utrum e veteris elocutionis imitandae consilio an suum sermonem secutus praepositiones omiserit. Non solum enim ea verba, quae Homerus cum praepositionibus coniuncta adhibuerat, sed etiam multa vel ab aliis vel ab illo ipso novata tali modo usurpantur in Argonauticis. Quae tamen accuratius hic non tractabuntur, quia exempla ex aliis

1) singularis est structura I, 667 θῶκον ἐφίζανε.

scriptoribus collata, quibuscum Apolloniana comparentur, non habeo. Qua de re Schmidius l. l. p. 97: „Sehr verbreitet ist bei Philostratus die poetische, aber auch der *κοινή* nicht fremde Sitte, an Verba, meist solche, die mit Praep. zusammengesetzt sind, Nomina ohne Praep. im reinen Kasus anzuhängen; cf. p. 714, 2 *γ*.

Ut nonnulla verba dativum, ita alia poetica vel epica genetivum, quo carebant primo, sibi coniungunt, ut *λελιῆσθαι*, *ἐρητύειν*, *ἐπορέγεσθαι*[1]); alia usitati sermonis analogiae vi structura quam habuerant amissa cum genetivo construuntur, velut

οὐκ ἀθερίζειν (Hom.: acc.)	I, 123 al:	(*ἀμελεῖν*)
ἀρχεύειν (Hom.: dat.)	I, 347	(*ἄρχειν*)
μεμαρπώς (Hom.: acc.)	crebro	(*ψαύω*)
ῥύεσθαι (Hom.: *ὑπό* c. gen.)	II, 218 al.	(*λύειν*, *ἀπαλάσσειν*).

Denique hic nonnulla obviam veniunt verba, quorum structura cum usitata congruit: *ἄγασθαι* (H.: acc.), *εἰσακούειν* (H.: intr. *Θ* 97), *κυρεῖν* (H.: dat. *ἐπί*), *λωφᾶν* II, 649, III, 784 (H.: *καταλωφᾶν* c. gen., *ι* 459) cum genetivo crebro inveniuntur, haud aliter ac *πυνθάνεσθαι ὑπέρ* c. gen., IV, 531, ubi *ὑπέρ* pro vulgari *περί* aut habet exemplum Homericum *Ζ* 524 *ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω* aut eo pertinet, quo e. gr. usus Polybianus referendus est, quod illa aetate *περί* et *ὑπέρ* prorsus inter se permiscentur; qua de re Kaelkerus egit (Lpzgr. Std. III, p. 220 ss.)

§ 11. Deinde si ad accusativum transgredimur, etiam maior numerus est illorum, quae quamquam ab Homero nude sunt posita, omnis modi obiectum adsciscunt,

1) *ὀπίζεσθαι* L. falsa interpretatione nisus huc refert; II, 181 *οὐ δ' ὅσσον ὀπίζετο καὶ Διὸς αὐτοῦ χρείων ἀτρεκέως ἱερὸν νόον ἀνθρώποισιν* = *οὐκ ᾐσχύνθη οὐδὲ τὸν Διὸς νοῦν τοῖς ἀνθρώποις χρησμῳδῶν*.

ita ut progressus in unam eandemque partem directi testimonium praebeant.

τεθηπέναι III, 215	(θαυμάζειν)
παλάσσεσθαι I, 358	(κληροῦν)
μύρεσθαι III, 656	(οἰμώζειν)
καναχεῖν IV, 907 μέλος	
φυσιάειν II, 87	(φυσᾶν)
ἀπολήγειν IV, 767	(ἀποπαύειν).

ἐπαίσσειν I, 1254: γυμνὸν ἐπαίσσων παλάμῃ ξίφος; quo cum usu conferendus est tragicorum[1]) Soph. Ai. 40 ᾖξεν χέρα; Eur. Hec. 1071 πόδ' ἐπᾴξας.

κηκίειν IV, 929: θερμὴν ἔτι κήκιε πόντος ἀυτμήν; intr. autem saepius invenitur; transitive Nonn. D. XII, 359. ἀνακηκίειν IV, 599: βαρὺν ἀνακηκίει ἀτμόν. Hoc verbum, quod Thesaurus ex Hippocrate quoque affert, demonstrat pariter ac v. ἐπαίσσειν, quanta fuerit libertas unum idemque verbum modo transitive vel causative modo intransitive usurpandi. Quae cum semper Graecorum linguae erat, tum aetate posteriore permagna, cum fines activi mediique diffunderentur[2]). Ita Ap. verba ζέειν, ἀναζέειν IV, 391: ὣς φάτ' ἀναζείουσα βαρὺν χόλον; III, 273: τοὶ δὲ λοετρὰ πυρὶ ζέον; προρέειν III, 225: ἥδ' ἄρ' ὕδωρ προρέεσκε, transitive usurpavit et verba ab aliis praecipue ionicis scriptoribus eadem ratione adhibita ἀνατέλλειν, ἀποφθίνειν, κλύζειν, τεκμαίρεσθαι, ὕειν, πεφυλαγμένος, χρείειν; intransitive autem verba vulgaria βάλλειν, κέλλειν, κλίνειν, λείπειν, τείνειν, φλέγειν. Verba μετρεῖν, πείρειν, τέμνειν, quae huc pertinere videntur, significatu vehendi, navigandi, volandi (II, 1247 αὐτίκα δ' Ἶρις ἀπ' Οὐλύμποιο θοροῦσα | τέμ-

---

1) Kuehner-Gerth II, 299.

2) Cf. quae Hatzidakis verba supra attulimus p. 20 adn.

νε τανυσσαμένη κοῦφα πτερά) per ellipsem vocum *πέλαγος, ὁδόν, κύματα* intellegenda sunt.

Verbum *αὐδᾶν* ab Apollonio transitive acceptum esse iam supra commemoratum est; eodem modo verba epica *κέκλεσθαι* (IV, 236, 1717), *κλείειν ἐπικλείειν, ἐνέπειν, ἴσκεν* (IV, 1718 *Ἀνάφην δέ τε λισσάδα νῆσον ἴσκον*) omni verborum dicendi, appellandi vi instruxit. Quo etiam v. *φωνεῖν* referendum est: III, 673 *ὡς δ' ἴδε δάκρυσιν ὄσσε πεφυρμένα φώνησέν μιν*. Quod verbum ante Apollonii tempora hanc vim minime habuerat, quamquam semper accusativus appositivus qui dicitur addi poterat. Neque enim Soph. Ai. 73 *Αἴαντα φωνῶ* neque Soph. Phil. 229 *ἀλλ' οἰκτίσαντες ἄνδρα δύστηνον μόνον — φωνήσατ' εἴπερ ὡς φίλοι προςήκετε* verbum *φωνεῖν* illam alloquendi notionem habet[1]). At in N. T. invenimus talia Matth. 20, 32: *καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν*; cf. Marc. 4, 35; Luc. 16, 2; Joh. 4, 16; Joh, 13, 13: *ὑμεῖς φωνεῖτέ με· ὁ διδάσκαλος*; et Aesop. fab. (ed. T. p. 43) legimus: *φώνησον τὸν παραμονάριον*, notione advocandi. Qui verbi usus Apollonio haud insolens fuisse videtur, quia *μεταφωνεῖν* (I, 702 *Ἰφινόην μετεφώνεεν ἆσσον ἐοῦσαν*) verbum mere epicum neque aliter ac cum dat. plur. umquam ab Homero usurpatum per abusionem more verbi *φωνεῖν* adhibuit[2]). Hic factum est, quod saepe factum esse animadvertimus: a recentioribus epicam vocem vel structuram cum formula quadam loquendi plane vulgari mixtam esse. Sic apud Apollonium II, 449 *αὐτίκα δ' οὐ μετὰ δηρὸν ἀμειβομένων ἐφαάνθη* | *Ἠριγενής* et III, 956 *αὐτὰρ ὅ γ' οὐ μετὰ δηρὸν ἐελδομένῃ ἐφαάνθη, οὐ*

1) Sin autem, Sophocles cum dativo construit, ut Phil. 543 *ἕρποντι φωνεῖς*.

2) Eadem ratione praepositio *μετα-* neglecta videtur esse II, 54 *αὐτὰρ ὁ τόνγ' ἐπέεσσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα*.

μετὰ δηρόν pro *μετ' οὐ δηρόν* legimus, quod Qu. Sm. imitatus est, e. gr.

I, 392 *κούρην οὐ μετὰ δηρὸν ὑπ' Αἰακίδαο χέρεσσι;*
II, 100 *τοῖσι δ' ἄρ' οὐ μετὰ δηρὸν ἀρήιος ἤλυθε Μέμνων.*

Iam apud Herodotum V, 64, VI, 69 legimus *οὐ μετὰ πολλὸν* = *μετ' ὀλίγον*, et *οὐ μετὰ πολὺν χρόνον* e. gr. Aesop. fab. p. 136 (ed. T.) *ὁ λέων οὐ μετὰ π. χρ. μάχην ἔχων πρὸς ταῦρον*; quocum conferendi sunt loci Novi Testamenti act. 1, 5 *οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας*; Luc. 15, 13 *οὐ μ. π. ἡμέρας* (al: *μ. οὐ. π. ἡ.*). Sic Ap. epica voce usus *οὐ μετὰ δηρὸν* eadem particulorum metathesi adhibita dicit.

Pariter congruit cum Novo Testamento usus verbi *πειράζειν*, qualis legitur III, 10 *πείραζε δ' Ἀθηναίην πάρος Ἥρη*, cum Hom. *Π* 319, *Ψ* 114 cum genetivo coniuncto hoc verbo usus sit. Ita enim invenimus e. gr. Math. 19, 3 *οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτόν*; 2. Cor. 13, 5 *ἑαυτοὺς πειράζετε, εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει*; (act. 5, 9; 15, 10; Hebr. 11, 37). Quod verbum in linguae *κοινῆς* usu atticum *πειρᾶν* loco movisse manifestum est (cf. e. gr. Aesop. fab. p. 18 *οἱ δὲ πειράζειν αὐτὸν βουλόμενοι*); atque quia tribus Odysseae tantum locis apud Homerum exstat, ionicae fuisse dialecti verisimile est.

Apte autem illis verbis, quae apud Apollonium casum adsciscunt, adduntur quattuor, ex quibus infinitivus pendet: IV, 1236 *βιῴατο ἱκέσθαι*; IV, 1039 *ὔμμι ἤνυσα ναιέμεν*; III, 646 *λελίητο — νέεσθαι*; I, 360 (954) *ὑπέδεκτο — σημαίνειν*; contra I, 123 *λιλαιόμενος* more ab Homero alieno absolute dictum est.

---

1) Blass Gram.[2] p. 262, qui confert *οὐκ ἐν δέοντι* = *ἐν οὐ δέοντι* „zur Unzeit" Dem. 18, 133; Krueger, Sprachl. p. 513, qui alia affert et ex Xenophonte *οὐκ εἰς μακράν*, quae formula loquendi in Herodoto quoque exstat, V 108 *οὐκ ἐς μακρήν*.

§ 12. Verba deinde, quae Apollonius mutata significatione usurpavit, omnia afferre vel tractare longum est, quia significatum eorum verborum, quae etiam post Homeri tempora in usu erant, idem hic usus persaepe paulatim multas in partes declinavit, sive coartavit sive amplificavit[1]); neque est mirum, si hoc saepe fugit imitatorem, qui idem verbis quoque mere epicis illam synonymorum notionem tribuit, cuius rei simile quid formis structurisque translatis factum esse iam vidimus. Tamen hic quoque exempla pauca, quae quasi in unam partem vergunt, deligantur. Nonnulla verba in Argonauticis inveniri, quae ab Homero proprie, ab Apollonio *μεταφορικῶς* usurpata sint, ex ipsa rei natura sequitur:

participium *αἰθόμενος* apud Homerum nullam nisi radiandi vel ardendi notionem propriam habet; at Ap. I, 1245 dicit *θὴρ — λιμῷ δ' αἰθόμενος μετανείσεται.*

X 411 *Ἴλιος — πυρὶ σμύχοιτο* (*I* 653); Ap. autem de Medea dicit III, 446 *κῆρ ἄχεϊ σμύχουσα*, velut III, 762 *ὀδύνῃ σμύχουσα.* Quae verborum urendi, ardendi metaphorae cum semper accrescebant, tum illa aetate; quare cum Apollonio IV, 58, ubi Luna sic loquitur: *οὐδ' οἴη καλῷ περιδαίομαι Ἐνδυμίωνι*, conferendi sunt loci Callimachi II, 49 *ἠιθέου ὑπ' ἔρωτι κεκαυμένος Ἀδμήτοιο* et Hermesianactis fr. V, 37 B: *καίετο μὲν Ναννοῦς.*

Aliae eiusmodi translationes sunt hae:

IV, 65 *ἄλγος ἀείρειν*;

IV, 1006 *ἀυτὴν νωμᾶν*;

I, 645 *ψυχὴν ἐπεδέδρομε λήθη*;

II, 159 *ξανθὰ δ' ἐρεψάμενοι δάφνῃ καθύπερθε μέτωπα*, velut Eur. Bacch. 323 *κισσῷ τ' ἐρεψόμεσθα καὶ χορεύσομεν.*

---

1) Quam rem persequi non est huius opusculi; cf. Paul, Principien,[3] p. 67 ss.

Verbum λιγαίνω (*Λ* 685 κήρυκες λιγαίνουσιν) a voce humana translatum est ad lyrae sonum: I, 740 Ἀμφίων χρυσέῃ φόρμιγγι λιγαίνων.

κλᾶν νόον: IV, 1078 κούρῃ- κατά μοι νόον ἔκλασεν ἀντιόωσα, ubi ἀντιόωσα precandi supplicandi significatum habet, ut aliis quoque locis. Cum enim apud Homerum verba ἀντιάω ἀντιβολέω ἄντομαι nihil nisi obviam eo, incido significent, postea verbum ἀντιβολέω omnibus usitatum implorandi notionem accepit, ut a Latinis eodem cum sensu adire, a nobis „angehen" dicitur; ita Apollonius quoque saepe (e. gr. III, 179) illa notione usus est.

Verbi autem ἄντομαι metaphoram primus, quod nos quidem videamus, adhibuerat Empedocles fr. 4, 4 D, cuius vestigia Apollonium secutum esse supra demonstravimus (p. 4); ipse dixit e. gr. IV, 1096 ὣς ἔφατ' ἀντομένη. Eadem deinde ratione tertio quoque verbo, ἀντιάω, precandi significatum Ap. dedit. Quamquam autem usus verborum ἄντομαι et ἀντιάζω idem permultis tragicorum locis exstat, tamen quominus illorum auctoritate poetam adstrictum esse credamus, testimonium impedit Empedocleum. Qua re adducti aliis quoque locis ubi Apollonii sermo ad tragicum tantopere accedit, utrique epicum fontem exstasse optimo iure ponimus, sic, ut exemplum afferam, si usum verbi χάζομαι respicimus. Quod cum omnino Hom. et Ap. eodem modo pro eo quod est recedere usurpaverint, sive absolute dictum (*E* 702; I, 841) sive cum genetivo coniunctum sit (*N* 153; III, 1320), tamen IV, 190 μηκέτι νῦν χάζεσθε φίλοι πάτρηνδε νέεσθαι sic interpretabimur: nolite iam cunctari, quin domum revertamini; sic autem legimus Eur. Or. 1114 δὶς θανεῖν οὐ χάζομαι.

At Euripideum sermonem aliqua ratione ad Apollonium vim habuisse ex usu verbi μνηστεύειν cognoscitur.

3*

Quod cum alii alia notione usurpent (plerique, etiam pedestres scriptores, sic ut Hom. σ 277 γυναῖκα — μνηστεύειν ἐθέλωσι et Call. III, 265), eundem significatum alicui uxorem, connubium quaerendi habet apud Euripidem Jph. A. 847 μνηστεύω γάμους atque Apollonium II, 511 ἀεξηθέντι θεαὶ γάμον ἐμνήστευσαν.

Per metaphoram etiam verbo epico et ionico ἀμαλδύνω usus est I, 834 ἴσκεν ἀμαλδύνουσα φόνου τέλος, ubi recte scholiastes pro eo quod est ἀποκρύπτουσα accipit, cum omnino (*M* 18; Hipp.) corrumpendi significatum habeat. Quibus verbis unum solum μύρεσθαι opponi potest, quod Apollonius proprie, Homerus semper translate usurpavit: IV, 666 αἵματι οἱ θάλαμοί τε καὶ ἕρκεα πάντα δόμοιο μύρεσθαι δόκεον (II, 372); quamquam enim semper flendi vim Hom. huic verbo tribuit, illam fluendi notionem principalem fuisse verisimile videtur; in medio quasi posita est Hesiodea, Scut. 132 (ὀιστοὶ) δάκρυσι μῦρον [1]). Unde progressus poeta illam verbi significationem invenerit cognosci non potest. Iam enim eo pervenimus, ubi altera usus verborum mutati causa respicienda est, studium doctum dico. Qua de re quamquam vir doctissimus Merkelius summa cum diligentia egit, tamen restant haud pauca, quorum rationem minime intellegamus. Quod enim Ap. II, 56 ἵνα μή μοι ἀτέμβηαι μετόπισθεν et III, 99 ἀτεμβοίμην ἑοῖ αὐτῇ (II, 1199) verbo rarissimo ἀτέμβεσθαι vituperandi notionem subiecit, cum apud Homerum activum idem ac violare, ac privari passivum valeat, quid ad hanc discrepantiam intellegendam vel explicandam iuvat schol. Ψ 445 ἀτέμβονται· στέρονται· οἱ δὲ γλωσσογράφοι μέμφονται, aut schol. Ap. Rh. II, 56: τὸ γὰρ ἀτ. οἱ νεώτεροι οὐκ ἐπὶ

---

1) cf. Leo Meyer, Gr. Et. IV, 412.

τοῦ στερίσκεσθαι, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ μέμφεσθαι ἤκουσαν (similiter ad II, 1200)?

Verbum autem *σώεσθαι* — II, 1009 *Γενηταίου Διὸς ἄκρην γνάμψαντες σώοντο παρὲξ Τιβαρηνίδα γαῖαν* et III, 307 *ἦέ τις ἄτη | σωομένοις μεσσηγὺς ἐνέκλασεν* — ut significatum vehendi navigandi properandi indueret, effectum videtur confusis formis Homericis *σώοντες* *ι* 430, *σώεσκον* *Θ* 363 et verbo dorico *σῶμαι*, quod in Epilyci comoedia invenit Athenaeus IV, 140 a (= fr. I, 803 Kock), cuius verbi formae atticae *σοῦ*, *σοῦσθε* usitatae erant.

Crebro autem factum esse manifestum est, ut poeta doctus veriloquio magis quam sententiarum conexu innisus obsoleta vocabula reciperet. Neque tamen negligendum est *ῥήματα* et linguae partem esse minime mutabilem et omnino, quae sit verbi alicuius vis, accurata interpretatione facilius cognosci posse quam epitheti vel substantivi inusitati notionem. Utriusque rei exempla afferentur. § 13.

Homericam vocem *ἔξαιτος* (*β* 307 *ἐρέτας ἐξαίτους*; *Μ* 320 *οἶνος ἔξαιτος*; *ε* 102, *τ* 366 *ἑκατόμβας*) Apoll. pro eo quod est postulatus accepit: IV, 1004 *Μήδειαν δ' ἔξαιτον ἑοῦ ἐς πατρὸς ἄγεσθαι*, quia sine dubio cum verbo *ἐξαιτεῖν* coniungebat, quod e. gr. Hdt. I, 74 *οὐκ ἐδίδου ἐξαιτέοντι* exstat.

IV, 231 *εἰ μή οἱ κούρην αὐτάγρετον — — ἄξουσιν, — — δαήσονται κεφαλῇσιν | πάντα χόλον*, ubi *αὐτάγρετον* de *ἀγρεῖν* „capere", derivatum est, quam vim illius verbi esse e compositis, velut *ζωγρέω*, *βαλανάγρα*, ei quoque noverant quibus verbum ipsum inusitatum erat. Aliud autem significat Homero, *π* 148 *εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσιν, πρῶτόν κεν — ἑλοίμεθα*, ubi sic vertimus: „si fieri possit, ut ipsi homines omnia sibi

fata eligant, praeferamus". Pariter haec vox posita est h. Merc. 474 *σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι* et apud Apollonium ipsum II, 326. Apud Homerum hoc vocabulum inter vestigia aeolicae dialecti referendum est, cum Aeolici pro verbo *αἱρέω* semper *ἀγρέω*, eaque de causa pro *αἱρέομαι ἄγρημαι* usurpaverint; e. gr. (Coll.-Becht. 214) Solms. Inscr. Gr. p. 11, 33 *οἱ ἀγρέθεντες ἄνδρες φέροντον ἐπὶ τὸν δᾶμον.*

δημόθεν: I, 7 *ἀνέρος, ὅντιν' ἴδοιτο | δημόθεν οἰοπέδιλον* et τ 197 *δημόθεν ἄλφιτα δῶκα* si conferes, hic quoque similem permutationem invenies.

IV, 153 *κῦμα μέλαν κωφόν τε καὶ ἄβρομον.* Non dubitari potest, quin pro *ἄ-βρομον, οὐκ ἔχον βρόμον* hoc loco accipienda sit haec vox, unde sequitur, ut Apollonium *N* 41 *ἄμοτον μεμαῶτες ἕποντο ἄβρομοι αὐίαχοι* eandem in partem sumpsisse credamus [1]).

IV, 1395 *οὐ δ' ἐμάτησαν πλαζόμενοι* „neque frustra vagati sunt". Sed cum *Ψ* 510 *οὐδὲ μάτησεν ἴφθιμος Σθένελος, ἀλλ' ἐσσυμένως λάβ' ἄεθλον* significet *μάτησεν* idem ac cunctatus est, Apollonium auctoritate vocis usitatae *μάτην* adductum illam verbo notionem subiecisse intellegitur.

III, 1171 *ἐπεὶ κνέφας ἔργαθε νυκτός* „cum nox eos retineret (quominus statim mitterent)"; Hom. autem voce *ἔργαθεν* aliter usus est: *Λ* 437 *ἀπὸ πλευρῶν χρόα ἔργαθεν*; *E* 147 *ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν*; nam utroque loco dicitur de telo membra separante et scindente. Manifestum igitur esse videtur voce *εἴργειν* illum huic aoristo significatum datum esse.

1) Qu. Sm. XIII, 67 ss: *ἐς Ἴλιον ἐσσεύοντο*
ἄβρομοι, ἠύτε μῆλα ποτὶ σταθμὸν ἀίσσοντα
ἐκ νομοῦ ὑλήεντος ὀπωρινὴν ὑπὸ νύκτα·
ὣς οἵ γ' αὐίαχοι Τρώων ποτὶ ἄστυ νέοντο.

Mirum per errorem factum est, ut Ap. verbo *δειδίσκομαι* vim verbi *δείκνυμι* tribueret: I, 558 *παράκοιτις ἐπωλένιον φορέουσα Πηλείδην Ἀχιλῆα φίλῳ δειδίσκετο πατρί.*

Veriloquium denique secutus Ap. verbum *συναράσσω*, quod ab Homeri temporibus concidendi et confringendi vim habuerat, recepit II, 613 *Ἄργος γόμφοισιν συνάρασσε (νῆα)* et III, 1318; cf. *ε* 248 *γόμφοισιν δ' ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρασσεν.*

Ceterum multa similia invenias, si commentaria, quae de Apollonii Rhodii elocutione scripsit Haackius (Halis 1842) perlegas.

Atque omnes in partes similem quaestionem egregie tractavit Schmidius, Attic. p. 720 s, qui exempla eius rei affert, quam dicit: „Etymologisch-synonymische Umdeutung von Wörtern, welche vermöge ihrer Bildung verschiedenen Sinn zulassen, aber im klassischen Griechisch auf bestimmte Bedeutungen gewertet worden sind".

CAPUT II.

QUIBUS AB HOMERICO USU ALIENIS APOLLONIUS VERBIS USUS SIT.

Verba ab Homerico sermone aliena tractanti singula ubique hoc spectandum et discernendum est, sitne vox aliqua ex usitati sermonis copia an ex poetica elocutione sumpta, atque sin hoc sin illud, possimusne compluribus rebus congestis cognoscere et facilius quos Apollonius poetas sectatus sit, et in universum, in cuius dialecti fundamento Apolloniana elocutio posita sit. Ac primum quidem multa in Apollonii § 14.

carmine cum legantur verba, quae iam in Hesiodi poematis hymnisque qui dicuntur, Homericis exstant, tamen poetam his verbis usurpatis illorum auctoritatem secutum esse minime probari potest; sunt autem verba ab illis poetis primis posita, deinde apud multos scriptores exstantia haec:

αἰωρέω: Hes. Sc. 225, 234; Ap. I, 639; IV, 1687.
ἄρδω h. Hom. IX, 3; IV, 270.
ἀρύω Hes. Sc. 301; III, 1015.
δειμαίνω h. Merc. 407; IV, 796.
δίζημαι Hes. op. 603; I, 1303; IV, 508.
κλῄζω h. Hom. XXXI, 18; III, 993; passivum pro eo quod est appellari IV, 246, 990, 1153, 1202.
πρηύνω Hes. th. 254; op. 799; I, 265; III, 891.
σκάπτω h. Merc. 90; I, 370.
σπείρω Hes. crebro; III, 1055; medium pro act. III, 1028.
φαιδρύνω Hes. op. 733; III, 300, 833, 1043.
χαλάω h. Apoll. 6; I, 744 al.
χαράσσω Hes. op. 573; IV, 1521.

Poeticae tantum elocutionis sunt verba haec:

θυμαίνω Hes. Sc. 262; Soph. fr. 141, 4; Ar. nub. 610; Ap. Rh. III, 1326.

λοχεύω h. Merc. 230; med. Tragg; I, 762 *ὃν ἐλοχεύσατο Γαῖα*; qua cum versus clausula conferas Call. IV, 326 *ἥν ἐλοχεύσαο, Λητώ*, ubi tamen *λοχεύεσθαι* eam vim habet, quam Euripides activo tribuerat, „obstetricis munere fungi“.

φιτύω. medium Hes. th. 986, velut Ap. IV, 807 (cf. Mosch. *Εὐρ.* 160; Opp. Cyn. I, 4); act. Platon, Tragg. Quod verbum cum Ap. Hesiodi usum imitans usurpasse videatur, manifesta imitatio est verbi *δολόω*: Hes. th. 494 *Γαίης ἐννεσίῃσι πολυφραδέεσσι δολωθείς*;
IV, 456 *αὐτὰρ ὅγ' αἰνοτάτῃσιν ὑποσχεσίῃσι δολωθείς*;
II, 948 *ὑποσχεσίῃσι δολωθείς*.

Haud aliter res se habet in verbis θέσσασθαι et ὀμβρεῖν; hoc exstat III, 1399 Διὸς ἄσπετα ὀμβρήσαντος et Hes. op. 415 μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος | Ζηνός; illud posuit Ap. I, 824 θεσσάμενοι παίδων γένος, imitatus, id quod schol. animadvertit huius loci, Hesiodi versum, fr. 210 Rz: θεσσάμενος γενεὴν Κλεοδαίου κυδαλίμοιο; quod verbum rarissimum usurpaverunt Archil. (schol. Ap. I, 824) et Pind. Nem. V, 18.

ἀμαρύσσω. Hes. th. 827 ἐκ δέ οἱ ὄσσων — πῦρ ἀμάρυσσεν sensu intransitivo ἀμ. positum est (trans. h. Merc. 278), qua vi Ap. usus est medio IV, 178 χθὼν ἀμαρύσσετο (IV, 1146). Quod verbum epicum usurpaverunt Oppianus quoque Cyn. II, 596 et Nonnus.

δεξιάομαι. h. Hom. VI, 16 οἱ δ' ἠσπάζοντο ἰδόντες χερσί τε δεξιόωντο [1]).

III, 258 ὣς δὲ καὶ αὐτοὶ | μητέρα δεξιόωντο καὶ ἀμφαγάπαζον ἰδόντες et II, 754 αὐτὸν δ' ὥστε θεὸν Πολυδεύκεα δεξιόωντο.

εὐμενέω. h. Hom. XXIV (Hestia), 4 εὐμενέουσα; Pind. Pyth. IV (Argon.), 225; Ap. frequentat.

Herodotus V, 60 epigramma, quod Thebis legit, affert: Σκαῖος πυγμαχέων με ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι νικήσας ἀνέθηκε. Hoc autem verbum πυγμαχέω Ap. II, 783 (πυγμαχέοντα) adhibuit; sed casu crediderim accidisse, ut nos non plura huius verbi exempla legeremus, cum iam Homerus vocibus πύγμαχος (θ 246) et πυγμαχίη (Ψ 653, 665) usus sit.

Verbum φέρβω autem, quod invenitur h. Hom. XXX, 4 et apud Apollonium persaepe (e. gr. I, 1211),

---

1) ita enim legit cd. E; atque servandam esse hanc scripturam probare videntur Apolloniana huius verbi exempla; δεξιόοντο, quam praebent ceteri cdd. formam, vel ex eo est suspecta, quia cum verbo solutae orationis δεξιόομαι congruit.

ceterum ab omnibus fere poetis usurpatum est, ionicae dialecti fuisse videtur, quod in soluta oratione ex Hippocratis tantum scriptis (e. gr. epid. 6, 5, 5) et Aretaei (p. 175 K.) exempla afferuntur; nam Plat. Crit. 115 A codices A F ἔτρεφεν praebent.

At verbum μαστεύειν, (Hes. fr. 79, 3 Rz; Pind.; Eur.; crebro apud Xenophontem et Apollonium), quod adhuc ionicae dialecti proprium videbatur [1]), doricam vocem fuisse Fraenkelius [2]) titulis doricis allatis contendit. Neque tamen vocem Ἰάδι abiudicandam esse censeo in Aretaei testimonio innisus, quem omnibus viribus hoc studuisse constat, ut quam maxime ionicum scriptis suis colorem daret (cf. Wilamowitz, Kultur der Gegenwart I, 8, p. 145). Qui p. 176 K. dicit haec: ἀτὰρ καὶ ποίην ἐς νομὴν τῇδε μαστεύει.

§ 15. Magnus deinde sequitur numerus eorum verborum, quae cum ante Apollonii aetatem in epicorum carminibus non inveniantur, tamen ab aliis et poetis et soluti sermonis scriptoribus usurpata erant. Quae simpliciter afferre satis habeo, quibus nihil aliud comprobetur nisi hoc, quantopere Apollonius, quae ad copiam verborum spectent, sui temporis usu et auctoritate ductus sit. Sunt autem haec:

ἀμηχανέω Ap. frequentat.
ἀναρτάω III, 789.
ἀφειδέω I, 338 al.
βράσσω II, 323.
ἠρεμέω I, 514, 1771 praesertim apud Platonem, Hippocr.
θεσπίζω I, 491, 1085.
θιγγάνω. Ap. aoristo tantum usus est, I, 824, IV, 931, 1013.

---

1) Sauppe, Lexil. Xenophonteus.
2) Gr. Denominativa, p. 222.

ἰχνεύω I, 279.

κρούω III, 1260, 1309; ἀνακρούω I, 1247; IV, 1650.

νοτίζω I, 1005.

ξενόομαι (II, 764 ἐπεξεινοῦντο) I, 849: καὶ δ' αὐτοὺς ξεινοῦσθαι ἐπὶ σφέα δώματ' ἄγεσκον; Ap. secutus est usum Aeschyleum Suppl. 927 οὐ γὰρ ξενοῦμαι τοὺς θεῶν συλήτορας.

ὀργιάζω II, 907.

παρηγορέω Ap. frequentat.

πρίω IV, 1671.

σθένω crebro.

σπαίρω IV, 874.

στράπτω I, 544, III, 1216; vi transitiva III, 1018.

σφριγάω III, 1258 forma epica σφριγόωσαι.

τέγγω I, 555 al.

τρηχύνω IV, 768 (Arat. 276).

τύφω I, 134 al.

φαντάζομαι IV, 1285.

φοινίσσω III, 724.

ψήχω IV, 164 (Xen; Hipp.).

ὠρύομαι IV, 1339 (Call. fr. 423; Theocr. Θύρσις 71).

Quae verba cum fere omnia et apud tragicos et § 16.
apud Herodotum vel Hippocratem vel Xenophontem deprehenduntur, unde illa ionicae quoque dialecti fuisse elucet, tum usus est Apollonius verbis nonnullis, quae nullius dialecti propria sunt nisi ionicae.

ἀφάσσω. II, 710 οἰόθι δ' αὐτὴ

Λητὼ Κοιογένεια φίλαις ἐν χερσὶν ἀφάσσει;

item IV, 428, 1522 fine versus positum est. Verbum ἀφάσσω pro Homerico ἀφάω (Z 322 ἀφόωντα; ἀμφαφάασθαι X 373 et al.) usurpaverunt Herodotus III, 69 et Hippocrates 8, 120 L; imitati sunt Musaeus 82, 126 et Nonnus e. gr. D. V, 421.

35; 60 D., Herodotum V, 58 (ubi Henricus Stein poeticam esse vocem contendit), Soph. Ai. 715; O. C. 139. At alius est usus Alexandrinorum eosque imitantium: Call. I, 39: *Καυκώνων πτολίεθρον, ὃ Λέπρειον πεφάτισται*; Ap. IV, 658 *ἐν δὲ λιμὴν 'Αργῷος ἐπωνυμίην*[1]) *πεφάτισται*; I, 1019 *'Ιερὴ δὲ φατίζεται ἥδ' ἔτι πέτρη*; cf. Nic. fr. 74, 30 et Opp. Hal. I, 638. Videtur igitur hoc verbum in vetere Iade exstitisse[2]), deinde a poetis receptum esse notione in eandem partem amplificata, in quam *αὐδᾶν, ἴσκεν* mutavit Apollonius.

Cum verbo *εἰκάθω*, quod usurpaverunt Plato (e. gr. Apol. 32) et Sophocles passim, apud Apollonium I, 505, II, 790, III, 841 exstante comparandae sunt aliae eiusdem modi syllaba *-αθ-* amplificatae formae, quae propriae epici sermonis sunt: *μετεκίαθον, ἔργαθεν* ab Homero Apollonioque adhibitae. Ceterum tales similesque formas praecipue a tragicis novatas esse docuit Buttmannus, Gr. Spr. II, p. 61 ss.

§ 17. Verbum *ἁγνίζω*, cum omnino notionem expiandi habeat, tamen ab Ap. notione rariore immolandi, quam e. gr. Soph. Ant. 196, Eur. Suppl. 1211 legimus, adhibitum est: II, 926 *ἥγνισαν ἔντομα μήλων*.

Verbi *ἴλλω* usus Apollonianus a ceterorum magnopere discrepat neque unde veniat dici potest. I, 129 *δεσμοῖς ἰλλόμενον* et II, 1249 *ἰλλόμενος χαλκέῃσιν ἀλυκτοπέδῃσιν Προμηθεύς* passivum vim vinciendi, colligandi habere luculentum est, quibus cum locis bene congruit II, 27, ubi de leone vulnerato dicitur: *ὃ δ' ἰλλόμενός*

---

1) hic vocis *ἐπωνυμίην* usus et ipse est Herodoteus: Hdt. I, 14; V, 92.

2) *καταφατίζειν* inveniri Arist. *'Αθ. πολ.* VII, 1 (∼ Plut. Sol. 25) adnotavit Wilamowitzius: *κατεφάτιζον ἀναθήσειν ἀνδριάντα χρυσοῦν.*

περ ὁμίλῳ | τῶν μὲν ἔτ' οὐκ ἀλέγει „quamquam caterva circumdatus, cinctus est, tamen illos neglegens petit unum, qui eum vulneravit". I, 329 autem subiecta est notio complicandi convolvendi, *αὐτοῦ δ' ἰλλομένοις ἐπὶ λαίφεσιν — ἑδριόωντο*, quae propius accedit ad ceterorum usum quamvis rarum: Plat. Tim. 40 B *γῆν — ἰλλομένην περὶ τὸν διὰ παντὸς πόλον τεταμένον*; eandem hanc volvendi notionem habet Soph. Ant. 339 *ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος* et singularis activa forma Nic. th. 478 *σκολίην ἀτραπὸν ἴλλων*. Ut autem illam Apollonianam vim vinciendi haec vox acciperet, haud scio an vox Homerica *ἰλλάς* (*N* 572 *βοῦν — ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα βίῃ δήσαντες ἄγουσιν*) effecerit; *ἰλλάζειν* affert Hesychius.

Vocabulum *πιλέω*,

IV, 678 *χθὼν . . . οὔπω διψαλέῳ μαλ' ὑπ' ἠέρι πιληθεῖσα*, ex philosophorum thesauro sumpsisse videtur poeta, qui hoc loco Empedoclis philosophiam expresserit. Apud illum cum vox *πιλεῖν* non legatur, tamen Plato in Timaeo et *πίλησις* 58 B, 76 C et *συμπιλεῖν* 45 B, 76 C, 61 B usurpavit, item Aristoteles meteor. 2, 8; quae vox postea a Plutarcho aliisque illius aetatis crebrius adhibita est. Quod legitur A. P. VI, 282 (*Θεοδώρου*)

Σοὶ τὸν πιληθέντα δι' εὐξάντου τριχὸς ἀμνοῦ
Ἑρμᾶ, Καλλιτέλης ἐκρέμασεν πέτασον,

cum voce *πῖλος* hic *πιληθέντα* coniungendum est velut Call. fr. 125 *ποιμενικὸν πίλημα*.

Quae nunc enumerabimus verba, omnia poetarum elocutionis propria sunt, poeticae, ut iam diximus, *συνηθείας*. §18.

ἀμέργω Sappho; Eur. Her. f. 397. — I, 882; med. IV, 1144, ut [Theocr.] *Ληναί* 3.

καχλάζω Aesch. Sept. 115 (chor.); Pind. Ol. 4, 2; Eur.; Theocr. II, 570; IV, 944.

κινύρομαι Aesch. Sept. 123; Ap. recentioresque saepe.

λίπτω Aesch. Sept. 355, 380; Lyc. 131; IV, 813; Nic. th. 126.

μελίζω Aesch.; al; I, 578.

ὀχμάζω Aesch. Prom. 5; Ap. significatu Euripideo Cycl. 484 *δαλοῦ κώπην ὀχμάσας*; I, 743 *Ἄρεος ὀχμάζουσα θεὸν σάκος*.

παραιθύσσω Pind. Pyth. I, 169. III, 251; *αἰθύσσω* omnino apud poetas.

φηλόω Aesch. Ag. 492; Eur. Suppl. 243; Men.; Lyc. III, 983.

Ut autem in verbo *ὀχμάζω*, ita etiam magis congruit Apollonius cum Euripide in verbo *ψυχορραγέω*, quod ante Apollonium praeter illum (e. gr. Alc. 20, Her. f. 324; Iph. T. 1466) nemo usurpavit, postea Plutarchus aliique. II, 833 *τὸν δ' ἕταροι ἐπὶ νῆα φέρον ψυχορραγέοντα*.

Cui ordini forma quoque *ἐόλητο* III, 471 tribuenda est, quam imitatus est Mosch. *Εὐρ.* 74, quacum conferenda est *μεμόρηται* (supra p. 24). Egit de hac forma et de *ἐόλει*, Pind. Pyth. IV (Argon.!) 414, 233, Buttmannus, Lexil. II, p. 70.

Singularem denique locum habet vox *κυδάζω*, quam et Aesch. fr. 94 *οὔτοι γυναιξὶ δεῖ κυδάζεσθαι* et Soph. Ai. 722 notione passiva *κυδάζεται τοῖς πᾶσιν Ἀργείοις ὁμοῦ* usurpaverunt. Proprium enim fuisse dialecti Syracusanorum contendit schol. ad Ap. Rh. I, 1337: *ἐκυδάσσαο· ἐλοιδόρησας. κῦδος γὰρ ἀρσενικῶς ἡ λοιδορία παρὰ Συρακουσίοις* (Kaibel, gl. 26). Et legimus apud Epicharmum fr. 35, 6 K *τήνωι κυδάζομαι* et fr. 6 (= schol. ad Soph. Ai. 722) *μὴ κύδαζέ μοι τὸν πρεσβύτερον ἀδελ-*

φεόν. Quae verba loquitur Castor in fabula Amyci Argonautica, unde Apollonium vocem novisse verisimillimum est. Eadem enim ratione cum accusativo medium Ap. quoque construxit I, 1327 *μάλα δή με κακῷ ἐκυδάσσαο μύθῳ*.

Cuius vocis de origine etsi nihil certi proferri potest, tamen exempla Epicharmea doricam fuisse — cui sententiae vel Sophoclis usus obstat — minime comprobant, quia Epicharmi dialectus ionismis haud carebat [1]).

Quae adhuc tractavimus verba omnia iam ante § 19.
Apollonii tempora in Graecorum scriptis inveniuntur neque omnino aliena sunt a communi poeseos elocutione aut a poetae ipsius dialecto, quam *'Ιάδα* fuisse vidimus, id quod ex eo quoque quod Alexandriae illum natum esse tradunt, concludamus oportet. Cum nunc illa verba, quae in aequalium carminibus leguntur, perscrutari aggrediamur, monendum est, quod iam initio de ratione inter Alexandrinorum poetarum carmina intercedente diximus: nos in universum nescire, uter utrius vestigia pressisset. Tamen nonnulla sunt certa. Cum vocem *γατομεῖν* nemo usurpaverit nisi Ap. II, 1005 *χθόνα γατομέοντες* et Lycophro 268, 1396, dubitari non potest, quin Ap. ex Lycophrone sumpserit hoc ab epico sermone prorsus abhorrens verbum. Quamquam enim Homerus tales cum *γη-* compositas voces non praebet, tamen aut *γειοτομεῖν* aut *γεωτομεῖν* formas epico generi dicendi convenientes esse manifestum est, velut Ap. ipse I, 687 *γειοτόμον — ἄροτρον*, I, 1214 *βοὸς — γεωμόρον*, Maximus *π. καταρχ.* 499 *γεωτομία* posuerunt. Forma *γατομεῖν* autem,

1) cuius rei exemplum dedit Guil. Schulze: usum vocis *ὤν*, Herodoteo more in tmesi adhibitae; fr. 124 K. *ἐπ' ὤν ἐπίομες*; cf. fr. 35, 6.

a *γατόμος* derivata tragico sermoni, ex quo hauriebat Lycophro, bene respondet: *γατόμος* servatum est Aesch. fr. 196, 3 *ἵν' οὔτ' ἄροτρον οὔτε γατόμος τέμνει δίκελλ' ἄρουραν*. Dorismum igitur hic admisit poeta, quamquam universe accuratissime evitavit. Fortasse autem huc referenda est vox *ἀμεύσιμον*, quam Ruhnkenio auctore receperunt editores IV, 297 *ὅπῃ καὶ ἀμεύσιμον ἦεν* pro cdd. scriptura *ὅπῃ καὶ μόρσιμον ἦεν*, ex Etym. Mgno; quod si rectum est, congruit vox cum Pindaricis *ἀμεύειν*[1]) Pyth. I, 86 et *ἀμευσίπορος* Pyth. XI, 58. Quod autem I, 820, 1001; IV, 164 *εἰσόκε* cum indicativo coniunctum exstat, haud aliter atque *εἰσότε* II, 857, IV, 800, 1212. Apollonium autem non de suo hanc confusionem effecisse, sed Callimachum (IV, 150 *εἰσόκε ἐκέκλετο*) secutum esse verisimile est; quem usum Wilamowitzius (ed. praef. p. 8 adn.) dicit confusis dorico *ὅκα* = *ὅτε* et Homerico *ὅκε* = *ὃ ἄν* = *ὅ κα* exstitisse.

Alia deinde Apollonium Lycophroni debere videmus. *δωμάω*: II, 531 *δωμήσαντες βωμόν*, Lyc. 719 *σῆμα δωμήσαντες*; (med. 48; 593; 1272). Praeter hos locos unus tantum invenitur A. P. XI, 400 *Λουκίλλου*: *νηὸν ἐχρῆν — δωμήσασθαι*. Lycophronem invenisse, non finxisse[2]) hoc verbum ea de causa crediderim, quod Hesychius *δώμησις* et *δωμητύς*, veterem quandam formam ionicam, affert. Itaque, ut inter se *νέμω*, *νομή*, *νόμος*, *νωμᾶν* cohaerent, sic *δέμω* (Ψ 192; h. Merc. 87, 188), *δομή* (Lyc. et Ap. pro *δέμας* III, 1395),

---

1) II, 1030 pro Laurentiani forma *παραμισόμενοι* Bergkius coniecit *παραμευσάμενοι*.

2) aliter atque Aeschylus, qui ad *δῶμα* novavit *δωματόω*, Suppl. 958 *δεδωμάτωμαι δ' οὐδ' ἐγὼ σμικρᾷ χερί*.

δόμος, *δωμᾶν* coniungenda sunt. Cum enim Nauckius[1]) vocem *νωμᾶν* unam e huius modi vocabulis veterem esse demonstraverit, *δωμᾶν* quoque huc referenda esse videtur, quae cum illa hoc habeat commune, quod neque *δομεῖν* neque *νομεῖν* inveniuntur, nisi *δομεῖν* recentissima aetate, velut apud Arrianum an. 7, 22.

Nos verbum *μυδαίνω* apud Lycophronem 1008 *ἔνθα μυδαίνει ποτοῖς* | *Ὠκίναρος γῆν* et Apollonium III, 1042 *μυδήνας τόδε φάρμακον* (III, 1247) legimus, atque casu accidisse videtur, ut haec tantum vocis exempla servarentur, quia hic notionem liquandi, illic madidum reddendi usurpat, tertiam autem affert Hesychius, qui pro *σήπειν* poni dicit. Continet igitur hoc verbum activa vi eas notiones, quas *μυδάω* intransitiva.

At verbum *δύπτω* poeta ex Lycophronis glossarum copia sumpsisse videtur: I, 1008 *ἐς ἁλμυρὸν ἀθρόοι ὕδωρ δύπτοντες κεφαλὰς καὶ στήθεα*; I, 1326 *νειόθι δύψας*; hac intransitiva vi Lyc. 715 *πρὸς κῦμα δυπτούσας πτεροῖς* et 164 *ἔδυψε Νηρέως δόμους*. Sed cum iam Antimachus (fr. 6 B) hoc vocabulo usus esset, utrumque ex illo, ut soleret, petiisse credideris.

Quattuor deinde verba inveniuntur, quae ab Arato § 20.
novata Apollonius, quem non singula tantum vocabula illius recepisse constat, recepit.

Arat. 856 *ταὶ δ' ἀμφί μιν ἔνθα καὶ ἔνθα*
ἀκτῖνες μεσσηγὺς ἑλισσόμεναι διχόωνται;

Ap. IV, 1616 eodem versus loco, ubi de Tritone dicitur, *κόπτε δ' ἀκάνθαις*
ἄκρον ὕδωρ, αἵ τε σκολιοῖς ἐπινειόθι κέντροις
μήνης ὡς κεράεσσιν ἐειδόμεναι διχόωντο. Quod verbum, cuius activum legitur Arat. 512, 605, 773,

1) Mélanges Gréco-romains IV, 586—593.

ἁ γατόμος derivata tragico sermoni, ex quo hauriebat Lycophro, bene respondet: γατόμος servatum est Aesch. fr. 196, 3 ἵν' οὔτ' ἄροτρον οὔτε γατόμος τέμνει δίκελλ' ἄρουραν. Dorismum igitur hic admisit poeta, quamquam universe accuratissime evitavit. Fortasse autem huc referenda est vox ἀμεύσιμον, quam Ruhnkenio auctore receperunt editores IV, 297 ὅπῃ καὶ ἀμεύσιμον ἦεν pro cdd. scriptura ὅπῃ καὶ μόρσιμον ἦεν, ex Etym. Mgno; quod si rectum est, congruit vox cum Pindaricis ἀμεύειν[1]) Pyth. I, 86 et ἀμευσίπορος Pyth. XI, 58. Quod autem I, 820, 1001; IV, 164 εἰσόκε cum indicativo coniunctum exstat, haud aliter atque εἰσότε II, 857, IV, 800, 1212. Apollonium autem non de suo hanc confusionem effecisse, sed Callimachum (IV, 150 εἰσόκε ἐκέκλετο) secutum esse verisimile est; quem usum Wilamowitzius (ed. praef. p. 8 adn.) dicit confusis dorico ὅκα = ὅτε et Homerico ὅκε = ὅ ἄν = ὅ κα exstitisse.

Alia deinde Apollonium Lycophroni debere videmus. δωμάω: II, 531 δωμήσαντες βωμόν, Lyc. 719 σῆμα δωμήσαντες; (med. 48; 593; 1272). Praeter hos locos unus tantum invenitur A. P. XI, 400 Λουκίλλου: νηὸν ἐχρῆν — δωμήσασθαι. Lycophronem invenisse, non finxisse[2]) hoc verbum ea de causa crediderim, quod Hesychius δώμησις et δωμητύς, veterem quandam formam ionicam, affert. Itaque, ut inter se νέμω, νομή, νόμος, νωμᾶν cohaerent, sic δέμω (Ψ 192; h. Merc. 87, 188), δομή (Lyc. et Ap. pro δέμας III, 1395),

1) II, 1030 pro Laurentiani forma παραμισόμενοι Bergkius coniecit παραμευσάμενοι.

2) aliter atque Aeschylus, qui ad δῶμα novavit δωματόω, Suppl. 958 δεδωμάτωμαι δ' οὐδ' ἐγὼ σμικρᾷ χερί.

δόμος, δωμᾶν coniungenda sunt. Cum enim Nauckius[1]) vocem *νωμᾶν* unam e huius modi vocabulis veterem esse demonstraverit, *δωμᾶν* quoque huc referenda esse videtur, quae cum illa hoc habeat commune, quod neque *δομεῖν* neque *νομεῖν* inveniuntur, nisi *δομεῖν* recentissima aetate, velut apud Arrianum an. 7, 22.

Nos verbum *μυδαίνω* apud Lycophronem 1008 *ἔνθα μυδαίνει ποτοῖς | Ὠκίναρος γῆν* et Apollonium III, 1042 *μυδήνας τόδε φάρμακον* (III, 1247) legimus, atque casu accidisse videtur, ut haec tantum vocis exempla servarentur, quia hic notionem liquandi, illic madidum reddendi usurpat, tertiam autem affert Hesychius, qui pro *σήπειν* poni dicit. Continet igitur hoc verbum activa vi eas notiones, quas *μυδάω* intransitiva.

At verbum *δύπτω* poeta ex Lycophronis glossarum copia sumpsisse videtur: I, 1008 *ἐς ἁλμυρὸν ἀθρόοι ὕδωρ δύπτοντες κεφαλὰς καὶ στήθεα*; I, 1326 *νειόθι δύψας*; hac intransitiva vi Lyc. 715 *πρὸς κῦμα δυπτούσας πτεροῖς* et 164 *ἔδυψε Νηρέως δόμους*. Sed cum iam Antimachus (fr. 6 B) hoc vocabulo usus esset, utrumque ex illo, ut soleret, petiisse credideris.

Quattuor deinde verba inveniuntur, quae ab Arato § 20.
novata Apollonius, quem non singula tantum vocabula illius recepisse constat, recepit.

Arat. 856 *ταὶ δ' ἀμφί μιν ἔνθα καὶ ἔνθα*
ἀκτῖνες μεσσηγὺς ἑ λ ι σ σ ό μ ε ν α ι δ ι χ ό ω ν τ α ι;

Ap. IV, 1616 eodem versus loco, ubi de Tritone dicitur, *κόπτε δ' ἀκάνθαις*
ἄκρον ὕδωρ, αἵ τε σκολιοῖς ἐπινειόθι κέντροις
μήνης ὡς κεράεσσιν ἐ ε ι δ ό μ ε ν α ι δ ι χ ό ω ν τ ο. Quod verbum, cuius activum legitur Arat. 512, 605, 773,

1) Mélanges Gréco-romains IV, 586—593.

799, nullis nisi his locis allatis invenitur, cum in pedestri sermone διχάζω „dividere", quamvis rare, usurpetur, e. gr. Plat. Pol. 264 D. Idem autem Aratus δίχας, δίχασις, διχαίω novavit.

Ut poeta epicus suum in usum vocem διχάω formavit, sic pro verbo σταλάζω vel σταλάσσω posuit metri necessitate coactus σταλάω, 962 οἷον σταλάον ψοφέει ἐπὶ ὕδατι ὕδωρ. Quod idem Apoll. imitatus est: IV, 1064 σταλάει δ' ὕπο δάκρυ παρειὰς | μυρομένης. Tertium huius modi formationis exemplum Arateum est verbum τριτάω; 796 τριτόωσαν σελήνην. Atque simili ratione[1]) in epicae elocutionis usum novata est vox κεδαίω, sicut ab eodem Arato διχαίω, 410 (159): κεδαιόμεναι — νῆες. Hic quoque sectatur illum Apollonius, II, 626 μελειστὶ κεδαιόμενος θανέεσθαι; cf. Nicandrum, th. 425; al. 545. Quae forma praesens est aoristi Homerici ἐκέδασσε, κέδασθεν.

Tertium autem epicorum genus verborum, quorum exempla Aratus quoque nova praebet, sunt illa verba, quae in -ιάω cadunt.

Verbum enim εὐδιάω nullis nisi epicis formis non nisi apud Aratum Aratique imitatores invenitur: 899 Διὸς εὐδιόωντος.

Cum Aratus vocem εὔδιος semper cum ῑ usurpet (784, 823 al.), hanc verbi prosodiae permutationem analogia ceterorum in -ιάω desinentium verborum effectam esse manifestum est, haud aliter atque εὔδιοι Ap. I, 521 adiectivorum in -ιος desinentium exemplum sequitur.

Ap. I, 424 ἐπὶ πόντον ἐλευσόμεθ' εὐδιόωντες
II, 903 τέμνον πλόον εὐδιόωντες
IV, 933 δελφῖνες ὑπὲξ ἁλὸς εὐδιόωντες;

---

1) quibus de verbis egit Kuehner-Bl. p. 536.

omnibus locis eam vim verbo tribuit per metaphoram poeta, quam Aratus quoque 278 *εὐδιόωντι ποτὴν ὄρνιθι ἐοικώς*, — eam vim, quam adiectivum *εὔδιος* saepe habet, e. gr. Arat. 850 *εὔδιός κε φέροιτο*; (916, 995; Ap. I, 521). Accedit mirus quidam usus compositi *ἐνευδιάω*, II, 935 *κίρκος — εὐκήλοισιν ἐνευδιόων πτερύγεσσιν*. Neque tamen talia Apollonio sunt inusitata; e. gr. I, 669 *ῥικνοῖσιν ἐπισκάζουσα πόδεσσιν*; IV, 35 *ἀφνειοῖο διειλυσθεῖσα δόμοιο*.

Verbi *εὐδιάω* usum imitati sunt Oppiani, Hal. III, 58; Cyn. I, 13; in pedestri sermone *εὐδιάζομαι* exstat [Plat.] Axioch. 370 D.

Quemadmodum autem poetae epici huius modi vocibus novandis ad Homericae elocutionis colorem accedere studuerint, ex eo cognosci potest, quod Aratus tria alia talis modi verba finxit: 333 *φυταλιαὶ — ἀναλδέα φυλλιόωσαι*, 789 *ὑπτιόωσα* (795 *ὑπτιάῃσι*), quod verbum positum est pro vulgari, sed metro repugnante verbo *ὑπτιάζω*; 331 *ὅς ῥα μάλιστα | ὀξέα σειριάει*; (aliam notionem habet haec vox apud medicos).

294 *τότε δὲ κρύος ἐκ Διός ἐστιν*
ναύτῃ μαλκιόωντι κακώτατον, „tunc autem algorem torpenti nautae Juppiter mittit pessimum". Quam vocem eodem versus loco Hes. op. 530 Cratetem legisse traditur, ubi tamen codicum scripturam *μυλιόωντες* receperunt editores; quod cum ita sit, Aratus quoque, Hesiodi imitator, illam formam legisse videatur.

At Callimachus nullum talium verborum novum praebet exemplum; nam quod verbum posuit III, 161 *ἀροτριόωντι συνήντετο Θειοδάμαντι*, iam Theophrastus usurpaverat. Sed apud posteriores huius rationis voces usitatas esse demonstrare potest auctoris Cynegeti-

corum exemplum, qui ἀγριόωντα II, 49, ἀφριόωντα II, 437, γαληνιόωσα I, 115 novavit.

Arato ceterisque illius aetatis commune est verbum ὑδέομαι: Arat. 257; Call. I, 76; Ap. II, 528; IV, 264; Nic., quod unde sumpserint, perspicere non possumus[1]).

Apud Lycophronem Aratumque primos invenitur vox ὀτλέω: Lyc. 819 πεῖραν ὀτλῆσαι κακῶν, Ar. 428 πολλὰ μαλ' ὀτλήσαντες; neque dubium est, quin Lycophro huius verbi auctor sit, quem tragicorum sermonem saepissime secutum esse scimus; exstat enim vox ὄτλος apud Aeschylum Sept. 18 et Sophoclem Trach. 7; quem ad locum scholiastes indicat Callimachi verba, fr. 274 κενεὸν πόνον ὀτλήσαντες. Ap. usurpavit hoc verbum III, 769, IV, 381, 1227, nullas nisi aoristi et futuri formas adhibens.

§ 21. Duo inveni verba, quae a nullo nisi a Callimacho et Apollonio usurpata ex illo hunc sumpsisse verisimile est: ἀερτάζω Call. fr. 211 (= schol. Ap. I, 1243) θηρὸς ἀερτάζων δέρμα κ α τ ω μ ά δ ι ο ν; quo cum loco conferenda sunt verba Apolloniana I, 738 Ζῆθος μὲν ἐ π ω μ α δ ὸ ν ἠέρταζεν | οὔρεος ἠλιβάτοιο κάρη μογέοντι ἐοικώς (μ. ἐ. = Arat. 63); ὀδακτάζω: Call. IV, 322 πρέμνον ὀδακτάσαι; Ap. IV, 16 χαλινὰ | ἀμφὶς ὀδακτάζοντι παραβλήδην κροτέονται.

Sed imitationem Callimachi v. μηκύνειν quoque demonstrare videtur: Call. III, 182 τὰ δὲ φάεα μηκύνονται; Ap. IV, 961 ὅσση δ' εἰαρινοῦ μηκύνεται ἤματος αἶσα. (Activum IV, 151 μήκυνε δὲ μύρια κύκλα, velut Hdt. II, 35 al.). Neque aliter res se habere in voce πηχύνω

---

1) apparebit mox, ut Wilamowitzius adnotavit, ex coniectura certissima in Euripidis Hypsipyla, ubi exstant verba haec: τάδε μοι τάδε θυμὸς ἰδεῖν ἵεται. Sed unde sumpsit Euripides? Apud Hesychium: ὕδης· συνετός ἢ ποιητής.

videtur: Call. I, 46 *Ζεῦ σὲ δὲ Κυρβάντων ἑτάραι προσεπηχύναντο*; Call. fr. 344: Suid. *περιπηχύναντες· περιπλεξάμενοι*; illum versum imitati sunt Rhianus A. P. XII, 121 *καί σε ποτὶ ῥοδέαισιν ἐπηχύναντο χέρεσσιν* et Nonnus D. IX, 30 *αἱ δὲ λαβοῦσαι* (sc. *Νύμφαι*) *Βάκχον ἐπηχύναντο*; cum hac Suidae glossa conferendus est locus Dionysiacorum XXV, 177 *λέοντι βραχίονα λόξον ἑλίξας | εὐπαλάμῳ πήχυνε περίπλοκον αὐχένα δεσμῷ*. Activum Ap. quoque IV, 972 *χαῖον παλάμῃ ἔνι πηχύνουσα* posuit, ut schol. explicat, *ἀντὶ τοῦ τῷ πήχει τῆς χειρὸς προσηρτηκυῖα*.

Quo referendum est verbum *φοιτίζειν*, quod Call. fr. 148 legitur: *τὸ φοιτάζειν Καλλ. παραλόγως εἶπεν φοιτίζειν, φάμενος· φοιτίζειν ἀγαθοὶ πολλάκις ἠίθεοι.* (h. Hom. XXVI, 8 *φοιτίζεσκε καθ' ὑλήεντας ἐναύλους*.) Ap. hac voce usus est, imitans Homericum locum Σ 386 *πάρος γέ μὲν οὔ τι θαμίζεις*, III, 54 *τί δ' ἱκάνετον οὔτι πάρος γε λίην φοιτίζουσαι*;

Nos verbum *ἀβολέω* tantum Call. fr. 455 *Ἀβάλε μηδ' ἀβόλησαν* legimus et Ap. II, 770 *ἀβόλησαν Λητοΐδῃ*, III, 1145 *αὖθις δ' ἀβολήσομεν ἐνθάδ' ἰόντες*; id quod casu accidisse ex permultis huius stirpis formis, quas lexicographi servaverunt[1]), concluditur; accedit, quod, cum verbum ipsum *α* copulativo, quod dicimus formatum veterem quandam speciem praebet, tum *ἀβολητύς· ἔντευξις; συνάντησις* (anecd. Bek. 322), quam vocem Kinkelius inter Antimachi fragmenta (fr. dub. 108) affert.

Verbum *φοιβάω*, quod illa aetate invenitur prima, apud Callimachum exstat V, 11 *ἐφοίβασεν δὲ παγέντα πάντα χαλινοφάγων ἀφρὸν ἀπὸ στομάτων*, Theocritum *Πτολεμ.* 134 *χεῖρας φοιβήσασα μύροις ἔτι παρθένος Ἶρις*; atque eodem versus loco apud Apollonium II, 302

1) quae omnes inveniuntur in Konstantinidis thesauro p. 5.

mum ad numerum pervenit Nicander); inde tot substantiva in -σύνη exeuntia (17), ex quibus aliena sunt ab usu Homerico octo, Apollonio propria sex:
ἀλιτροσύνη IV, 699; A. P. VII, 574.
δαημοσύνη IV, 1273; Opp. Hal. II, 327.
κηδοσύνη I, 277.
λαθιφροσύνη IV, 356.
μαργοσύνη e. gr. IV, 375; Anacr. fr. 87; Theogn. 1271.
πηοσύνη I, 48.
φραδμοσύνη II, 647; Hes. op. 243 al.
χηροσύνη IV, 1046.

Atque eadem de causa semper adiectiva in -αλέος cadentia epicis tam grata erant, ita ut e. gr. Oppianus Apameensis novaret, ut omittam cetera, haec: γυραλέος I, 57; ἱππαλέος I, 169; ῥοδαλέος I, 501 (forma contracta ῥοδαλῆσιν); ἠθαλέος II, 88; φρικαλέος II, 162; πορδαλέος III, 467.

Item metri causa verbum χνοάζω in χνοάω mutavit Ap. II, 43 ἔτι χνοάοντας ἰούλους ἀντέλλων; II, 779 ἐμὲ δ' εὗρε νέον χνοάοντα παρειάς[1]) (I, 672), quos locos varie imitati sunt epici [Theocr.] Ὀαρ. 59 μᾶλα τεὰ πράτιστα τάδε χνοάοντα διδάξω; Opp. Cyn. IV, 347 παῖδες ἔτι χνοάοντες ἰούλους. (Numquam in huius verbi formis diectasis epica invenitur.) χνοάζω legimus Soph. O. R. 742. Pariter inter se formae χλοάζω (Plut.; Ael.; positione omissa Nic. th. 576) et χλοάω Nic. th. 438; Nonn.

Quibus causis commotus Ap. I, 492, 864 ἐνιπτάζων pro Homerico verbo ἐνίπτω (ἐνίπτοι Ω 768; ἔνιπτε Γ 438) formaverit, nescimus; fortasse, quia in Homero invenit atque ipse adhibuit μιμνάζω pro μίμνω? Alias illius verbi formas notione increpandi indutas non usur-

---

1) sic pro Laurentiani χνοάοντα ἰούλους Et. Mg.

pavit, nisi III, 932 ἠνίπαπε, ut Hom. saepe; ἐνίψω et ἐνίψομεν semper Homerico modo notionem dicendi habent.

ἐπιχρεμέθω. III, 1252 (ἵππος) σκαρθμῷ ἐπιχρεμέθων κρούει πέδον, quod imitatus est Qu. Sm. XI, 328 ἵπποι φορβῇ ἐπιχρεμέθοντες; χρεμέθω apud eundem Apollonium primum exstat, fr. 5 Mich. οὐδ' ἵπποι ὀρθριναὶ κατὰ κλισίας χρεμέθεσκον (cf. Opp. Cyn. I, 234; A. P. IX, 295).

Quod verbum quin Ap. exemplum Homericum secutus (ἠγερέθονται, ἠερέθοντο, θαλέθω, φλεγέθω) novaverit, cum non dubium videatur, tamen cognosci non potest, unde progressus sit. Nam quae nos novimus verba χρεμετίζω (ab Homeri aetate usitatum), χρεμίζω (Hes. sc. 348 χρέμισαν), χρεμετάω (si rectum est, quod legitur Call. fr. 352), ipsa derivata sunt de *χρεμέ-ω (cf. Crameri Anecd. Oxon. I, 87, 6 ἐμέθω· τὸ ἐμῶ): *χρέμετος : χρεμετίζω; *χρεμέω : χρεμίζω, velut πολεμέω : πολεμίζω formavit Scuti auctor, tamquam *χρεμέω denominativum quod appellamus esset; quod esse negat χρεμετίζω.

Apud Apollonium solum IV, 675, 974 (ὀπηδεύοντα; ὀπηδεύουσα) invenitur verbum ὀπηδεύω pro Homerico aliisque usitato ὀπηδέω; atque pariter II, 1008 (κάματον βαρὺν ὀτλεύουσιν) v. ὀτλεύω legitur, quod idem hoc tantum loco exstat (nisi apud Babrium 37, 3 μόχθον οἷον ὀτλεύεις), positum pro ὀτλέω[1]); sic autem apud Homerum ponuntur et ἀχεύων et ἀχέων, et δοκεύω et δεδοκημένος. Sed Apollonium, cum aoristi formam ὀτλήσειαν (fut. ὀτλησέμεν, ὀτλήσω) et praesentis ὀτλεύουσι usurparet, exempla Homerica velut λωβήσασθε et λωβεύω, μωμήσονται et μωμεύῃ imitatum esse vidit Guil. Schulze.

1) quod supra p. 54 tractavimus.

μοτομέω, quod deinde scriptores pedestris quoque sermonis posuerunt nonnulli (Plut.; Strab.; Sext. Emp.) Postquam iam Homerus v. *δειροτομέω* frequentavit, Euripides v. *λαιμοτόμος* El. 459, I. T. 444 usurpavit, Aristophanes Av. 1560 *λαιμοὺς τέμνειν* coniunxit, facile fieri poterat, ut novum prodiret verbum compositum.

§ 24. Sequuntur nonnulla verba composita, quorum simplicia ab Homero aliena sunt, in Argonauticis vel primis vel solis occurrentia.

ἀπολείχω: IV, 479 *τρὶς δ' ἀπέλειξε φόνον.* Cum v. *λείχω* iam ab Aeschylo (Ag. 828), Aristotele, Theophrasto usurpatum esset, *ἀπολείχω* post Apollonii tempora haud rare invenitur, e. gr. Luc. 16, 21 *οἱ κύνες ἀπελείχοντο ἕλη αὐτοῦ.*

διαγλαύσσω: I, 1281 *διαγλαύσσουσι δ' ἀταρποί.* Quia Callimachus III, 54 *φάεα δεινὸν ὑπογλαύσσοντα*, quem imitatus est Mosch. *Εὐρ.* 86, verbo *ὑπογλαύσσειν* eadem splendendi vi usus est, verisimile est illa aetate vocem *γλαύσσειν*, quam nos non nisi e lexicis novimus, exstitisse.

εἰσανδρόω: I, 874 Hercules iratus dicit de Iasone:

τὸν δ' ἐνὶ λέκτροις
Ὑψιπύλης εἰᾶτε πανήμερον εἰσόκε Λῆμνον
παισὶν ἐσανδρώσῃ,

„quoad Lemnum infantibus rursus masculam reddat". Hanc enim notionem v. *ἀνδρόομαι* apud Herodotum, Hippocratem aliosque habet; item *ἐξανδρόομαι* Antiph. fr. 61 D., *συνανδρόομαι* Hipp. usurpata erant notione pubertatem ingrediendi. Activum *ἀνδρόω* legimus apud Lycophronem et Plutarchum, ita ut hic quoque cum posteriorum congruat usus Apollonianus.

ἐπαλινδέω: IV, 1463 *ἴχνια γὰρ νυχίοισιν ἐπηλίνδητ' ἀνέμοισιν.* Verbum *ἀλινδεῖν*, quamvis rare, usurpatum esse vox *ἀλίνδηθρα* (Ar. Ran. 902) et, quae maioris est

momenti, ἀλίνδησις (Hipp.) comprobant; ceterum formae ἐξαλῖσας, ἐξήλῖκα (Ar. Nub. 241) quin ad praesens ἐξαλίνδω vel ἐξαλινδέω referendae sint, non dubium est. Quorum utrumque exstitisse videtur: ἀλίνδεσθαι novit Nicander, th. 266 μεσάτῳ ἐπαλίνδεται ὁλκῷ.

ἐπαρτίζω: I, 877 ἐπαρτίζοντο νέεσθαι; I, 1210 πάντα — ἐπαρτίσσειεν. Quod verbum inter ionica numerandum esse composita ἀπ-, ἐξ-, εἰς-,κατ-αρτίζω confirmant; ἀρτίζεσθαι, alias non usurpatum, a Theocrito Ὕλας 43 Νύμφαι χορὸν ἀρτίζοντο haud scio an novatum sit. Pariter enim atque ab veteris sermonis imitatoribus simplicia notione compositorum induuntur, (qua de re cf. p. 28), sic ab eisdem crebro simplicia formantur nova, quae omnino in usu non fuerant vel usurpari non poterant[1]) cuius rei Apollonius quoque luculentum praebet exemplum. Homerica enim voce δοάσσατο adductus non solum activum δοάσσαι (III, 955 ὁππότε δοῦπον — παραθρέξαντα δοάσσαι) formavit, sed etiam pro verbo ἐνδοιάζω simplici voce δοιάζω usus est III, 819 οὐ δ' ἔτι βουλὰς ἄλλῃ δοιάζεσκεν; IV, 576 τὰ δ' ἠεροειδέα λεύσσειν | οὔρεα δοιάζοντο Κεραύνια. (ἐπιδοιάζω novavit III, 21 πολέας δ' ἐπεδοίασα βουλάς). Quae res quomodo se haberet, Buttmannus explicavit, Lexil. II, p. 102, qui idem videbat ἐνδοιάζω de ἐν

1) eandem rem in atticismo observatam affert Schmidius l. l. IV, 714: „Verba simplicia werden aus komposita erschlossen". At multo parum hanc rem respexit, qui novissimus similem tractavit quaestionem, J. Starkius in libro „Der latente Sprachschatz Homers; München 1908" inscripto. Qui omnium fere compositorum simplicia Homero nota fuisse contendit, Homero, „der sie jedenfalls kannte, aber aus irgend welchem Grunde nicht anwandte" (p. 15); qui fit, ut Homero e. gr. διδράσκω adscribat vel δημεύω, quia ἐπιδημεύω π 28 (a verbi δημεύω plane diversa notione) inveniatur.

δοιῇ εἶναι derivatum esse, quod se non iam intellexisse ipse Apollonius demonstravit.

Forma, quae occurrit II, 601 *παρέθρισαν ἄκρα κόρυμβα* referenda ad *ἀπέθρισαν* (Archil. fr. 138 B; Eur. Or. 128; Aesch. Ag. 536) est. Ne huius quidem verbi aliae nisi aoristi compositi formae traditae sunt, quae a poetis usurpatae sunt, e. gr. Qu. Sm. XI, 53 *διέθρισε*.

§ 25. Hoc loco in vocum novarum ordine omnia sunt afferenda composita, quae aliena ab usu Homerico in Argonauticis occurrunt; quod longum est. Cum enim verba ipsa nova numero minora quam nomina prodeant neque pariter atque illa formis amplificatis, quod ad stirpem pertinet, noventur, tamen cum semper novis additis compositis augetur verborum copia, tum illa Graecorum linguae aetate, qua ineunte Apollonius florebat[1]). Quo factum est, ut, si verba composita spectas, magnopere ab Homero ille discreparet. Qui cum in universum permulta composita adhibuit — sunt ad 760[2]) — tum aliena ab usu Homerico 304 (40 %), ex quibus ab ipso poeta 160 novata sunt (21 %). Ut autem inter haec 160 cum praepositionibus composita verba pleraque sint epica vel poetica, ex rei natura sequitur. Quo ex numero singula digna quae tractentur videntur esse.

Cum Schmidius (Attic. IV, p. 711 ss.) praepositiones *εἰς* et *μετά* posteriore aetate cum verbis haud multis coniunctas esse demonstrasset, eundem rei progressum iam ante Christum cognosci posse confirmavit Mayserus (l. l. p. 497): „In auffallender Weise treten gegen früher

1) cf. ea, quae Mayserus, Gram. d. Pap. p. 496 s. congessit.

2) quibus numeris, quippe qui Wellaueri indice innitantur, summam, quam ne res quidem postulat, subtilitatem esse minime contendam.

zurück εἰς und μετά"). Quodsi Apollonii usu comparato idem cognoscitur, hac ipsa re ius potestatemque nobis datam esse comprobatur metiendi eadem mensura, dum modo recte adhibeatur, et pedestrem et epicam sermonem. Et restant, omissis decompositis εἰσανέχω et εἰσαποβαίνω, ab Homero aliena composita quattuor (contra 15 Homerica): εἰσαφύω IV, 1692 ὕδωρ τ' εἰσαφύσαντο, cum Homero eadem notione simplex suffecisset: ι 85 καὶ ἀφύσσαμεθ' ὕδωρ; εἰσανδρόω I, 874; εἰσαΐω (= εἰσακούω.) velut Theocr. Θαλ. 88; ex quibus unum usitati est sermonis, εἰσβάλλω. Quibus numeris opponendi sunt alii: cum voce ἐπι- formata composita usurpavit Ap. Homerica 90, ab Homero aliena 59, ex quibus ipse novavit 42; iidem numeri vocis ἀνα- sunt 41:35:11; ἀπο- 48:24:12; δια- 21:19:9; συν-, quam vocem magis magisque in verbis componendis adhibitam esse scimus, 12:19:10.

Sed cum μετά novas coniunctiones non iam iniisse dicant, apud Apollonium inter 28 a μετα- incipientia composita novem quae non sunt Homerica exstant. Quae inter se repugnare videntur. Sed Apollonius ipse, qui μετά apud Homerum permultis locis pro sui ipsius sermonis voce σύν positum esse haud ignoraret, ex illo numero octo novavit: μετακλείω II, 296 (μετονομάζω); μεταλδήσκω III, 414; μετατρέφεσθαι (συντρέφεσθαι); μεταλωφέω I, 1161; μεταπαιφάσσομαι III, 1266; μετατρωπάω III, 297; μεταχάζομαι III, 436; μετεννέπω III, 1168 (cf. Mosch. Εὐρ. 101); quae omnia poetica esse elucet; quod restat unum μετέστιχε III, 451 ab aliis quoque poetis adhibitum est.

Ac similiter rem se in verbis cum vocabulo ἀμφί compositis habere facile cognoscimus; ut enim pro σύν

μετά, sic pro περί ἀμφί epicus usurpavit poeta, ita ut inter 17 verba quae usurpavit cum ἀμφι- composita, unum tantum (ἀμφιέννυμι) ab omnibus usitatum esset, 11 Homericae, unum (ἀμφιπολέω) poeticae elecutionis, quattuor ab Apollonio (ἀμφιδέω II, 64 [= περιδέω]; ἀμφιθορόντες III, 1373; ἀμφικαλύνω III, 1247; ἀμφιμεμαρπώς III, 147) novatae essent.

Reliquae praepositiones nihil, quod animadvertendum sit praebent, nisi quod πρό nulla fere nova composita efficere videtur (προμεθίημι II, 329, ubi Merkelius νηὸς ἀποπρομεθέντες scripsit). Quae res causam singulare illud Apollonii studium habet, ut more Homerico qui διέκ, παρέκ, ὑπέκ adhibuerat, potius quam vocem πρό e. gr. usurparet προπρό (III, 453 προπρὸ δ' ἄρ ὀφθαλμῶν), persaepe ἐπιπρό. Pariter enim in verbis componendis ἐπιπρο- collocavit ἐπιπρο (-έχομαι, -θέω, -μολεῖν, -νέομαι, -πίπτω, -φαίνω, -φέρω), προπρο (-βιαζόμενοι I, 386), ἀποπρο (-βάλλω, -θορεῖν, -λείπω), ἐκπρο (-μολεῖν), καταπρο (-λείπω, χέω). Vides omnes voces, quibuscum Ap. singulares illas praepositiones coniunxerit, plane vulgares esse; unde illum id spectasse elucet, ut novas et ab usitato sermone abhorrentes formas proferret; nullo enim pacto Apollonianus decompositorum usus cum illis eorum usus legibus concinit, quas demonstraverunt Schubertus [1]), Schmidius (l. l. 708 s.), Mayserus (l. l. p. 497 ss.); nisi quod Ap. quoque compluria cum ἐγκατα composita novavit: ἐγκαταβάλλω, -θνήσκω, -λέγω, -νάω, -πίπτω. Eodem singularis elocutionis coloris assequendi studio adductus ἐπιπροσβάλλω I, 931 ἐπιπροσ-

1) Zur mehrfachen praepositionalen Zusammensetzung. Xenia Austriaca 1893 I.

ἔβαλλον Ἀβύδῳ, formavit, cum nullo alio loco *ἐπι* et *προς* ita coniuncta legantur; idem *ἀποκατα-* et *περικατατίθημι*, *ἀπομεθίημι* (in tmesi), *εἰσαποβάλλω*, *εἰσανέχω*, *περικαταβάλλω*, *-πίπτω* finxit. Ceterum, quae ad praepositionum ipsarum usum pertinent, Tycho Mommsenus omnia tractavit.

INDEX I,

quo omnia verba continentur, de quibus hoc opusculo actum est. Asterisco notantur, quae propter significatum allata sunt. In vocabulis digerendis ordinem secutus sum illum, quo Gehringius in Indice suo Homerico usus est.

INDEX II,

quo loci continentur, qui non propter unius vel formae vel vocis usum allati sunt.

ARGVMENTVM.

VITA.

Natus sum Georgius Boesch Nonis Iuniis anni MDCCCLXXXV in oppidulo, cui nomen est Ilfeld, patre Carolo, matre Elisabetha e gente Zechlin. Fidei addictus sum evangelicae. Inde a vere a. MDCCCXCV per tres annos Gymnasium Regium urbis Salzwedel, deinde per sex annos gymnasium Ilfeldense, quod Koenigliche Klosterschule vocatur, frequentavi, huius paedagogii per tres annos alumnus. Vere a. MCMIV maturitatis testimonio instructus Gottingam me contuli, ut studiis philologicis me darem. Vere a. MCMV Argentoratum migravi, unde reversus eiusdem anni autumno Berolinam petii.

Docuerunt me viri doctissimi †C. Dilthey, †M. Heyne, Leo, Schwartz, Schroeder, Wackernagel Gottingenses; Br. Keil, Martin, Michaelis, Reitzenstein, Th. Ziegler Argentinenses; Baesecke, Diels, Herrmann, Ed. Meyer, Norden, †Paulsen, Riehl, Roethe, Guil. Schulze, Wentzel, de Wilamowitz-Moellendorff Berolinenses.

Proseminarii Gottingensis et Berolinensis per bina semestria fui sodalis; praeterea ad exercitationes archaeologicas Michaelis, palaeographicas Br. Keil, grammaticas Wackernagel et Schulze aditum benigne mihi concesserunt. . . . .

Quibus omnibus gratias habeo sinceras, in primis autem Udalrico de Wilamowitz et Guilelmo Schulze,